

NARODNE NOVINE

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

Službeno glasilo

GODIŠTE III	BROJ 14	LIVNO, 25. RUJNA 1998. godine
-------------	---------	-------------------------------

PREGLED SADRŽAJA

ŽUPAN HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

206. **Rješenje** o razrješenju ministra u Vladi
Hercegbosanske županije (Vatroslav Brnić)..... 618

SKUPŠTINA HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

207. **Odluka** o proglašenju Zakona o prostornom
uređenju 618
208. **Zakon** o prostornom uređenju 618
209. **Odluka** o proglašenju Zakona o građenju 624
210. **Zakon** o građenju 624
211. **Odluka** o proglašenju Zakona o javnim cestama.....640
212. **Zakon** o javnim cestama..... 641

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, VODOPRIVREDE I ŠUMARSTVA

213. **Odluka** o cijeni označavanja životinja ušnom
markicom 651

OGLASNI DIO

UPIS U SUDSKI REGISTAR

1. "FINVEST BASTAŠICA" d.o.o. DRVAR 652
2. "ŠARBAG" d.o.o. TOMISLAVGRAD 652
3. "GRUDEX" d.j.o. LIVNO..... 653
4. "STELA" d.j.o. LIVNO..... 653
5. "LIDA" p.o. LIVNO..... 655
6. "DPJOB" d.j.o. DRVAR 655
7. "PJERNATUR" d.j.o. TOMISLAVGRAD 656
8. "LENNON" d.j.o. TOMISLAVGRAD 657
9. "SUNCE OSIGURANJE" d.d. LIVNO..... 659
10. "CENTAR ZA PODUZETNIŠTVO"
d.o.o. GLAMOČ..... 659
11. "ALFRED" d.j.o. TOMISLAVGRAD 661
12. "VETERINARSKA STANICA" LIVNO..... 663

PROGLAŠENJE UMRLIM NESTALOG

1. PROGLAŠENJE UMRLIM NESTALOG ANTE
DUDIĆA..... 663
2. PROGLAŠENJE UMRLIM NESTALOG
PETRA ČURKOVIĆA 663

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

3. PROGLAŠENJE UMRLIM NESTALOG IVANA ŠAPINE 663
 4. PROGLAŠENJE UMRLIM NESTALOG FILIPA ANIĆA..... 663

* * *

ŽUPAN HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

Temeljem članka 39. Ustava Hercegbosanske županije župan Hercegbosanske županije donosi

RJEŠENJE
o razrješenju ministra u Vladi Hercegbosanske županije

1. Ministar financija Vatroslav Brnić iz Livna

Ovo Rješenje stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u "Narodnim novinama Hercegbosanske županije".

Bosna i Hercegovina
 Federacija BiH
Hercegbosanska županija
 Župan
 Broj: 02214/98
 Kupres, 31. kolovoza 1998. g.

Župan
Mirko Baković

* * *

SKUPŠTINA HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

Na temelju članka 35. Ustava Hercegbosanske županije donosim

ODLUKU
o proglašenju Zakona o prostornom uređenju

Proglašavam Zakon o prostornom uređenju, koji je donijela Skupština Hercegbosanske županije na sjednici održanoj 9. rujna 1998. godine u Tomislavgradu.

Bosna i Hercegovina
 Federacija BiH
Hercegbosanska županija
 Župan
 Broj: 02226/98
 Kupres, 21. rujna 1998. g.

Župan
Mirko Baković

* * *

ZAKON
o prostornom uređenju

I. OPĆE ODREDBE**Članak 1.**

Prostornim uređenjem osigurava se gospodarenje, zaštita i upravljanje prostorom Hercegbosanske županije kao osobito vrijednim i ograničenim prirodnim dobrom.

Prostorno uređenje obuhvaća mjere za ostvarivanje sustava prostornog uređenja te izradu i provođenje dokumenata prostornog uređenja.

Članak 2.

Gospodarenjem, zaštitom i upravljanjem prostorom ostvaruju se uvjeti za društveni i gospodarski razvoj, zaštitu okoliša, racionalno korištenje prirodnih i povijesnih dobara na načelu integralnog pristupa u planiranju prostora.

Integralni pristup u planiranju prostora obuhvaća naročito:

- poznavanje, provjeru i ocjenu mogućnosti razvoja u prostoru,
- izradu dokumenata prostornog uređenja,
- praćenje provedbe dokumenata prostornog uređenja,

Članak 3.

Prostorno uređenje temelji se na načelima:

- ravnomjernog, gospodarskog, društvenog i kulturnog razvoja prostora Hercegbosanske županije (u daljnjem tekstu: Županije),
- mogućeg razvoja i racionalnog korištenja i zaštite prostora,
- zaštite integralnih vrijednosti prostora i zaštite i unaprijeđenja stanja okoliša,
- zaštite spomenika kulture i osobito vrijednih dijelova prirode,
- osiguranje boljih uvjeta života,
- usuglašavanje interesa korisnika prostora i prioriteta djelovanja u prostoru,
- usuglašenosti prostornog uređenja pojedinih dijelova prostora Županije,
- povezivanje prostora Županije s prostorima susjednih županija,
- javnosti i slobodnog pristupa podacima i dokumentima značajnim za prostorno uređenje u skladu s ovim Zakonom i drugim posebnim propisima,
- uspostavljanje sustava informacija o prostoru u svrhu planiranja, korištenja i zaštite prostora.

II. USTROJSTVO SUSTAVA PROSTORNOG UREĐENJA

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

Članak 4.

Učinkovitost prostornog uređenja Županije osiguravaju Skupština Županije i općinska vijeća donošenjem dokumenata prostornog uređenja i drugih dokumenata određenih ovim Zakonom.

Stručnu utemeljenost dokumenata iz stavka 1. ovog članka osigurava Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja (u daljnjem tekstu: Ministarstvo), općinska služba nadležna za poslove prostornog uređenja, te pravne osobe registrirane za izradu tih dokumenata.

Članak 5.

Stručne poslove prostornog uređenja određene ovim Zakonom za Županiju i općine obavljaju upravna organizacija, odnosno općinska služba nadležna za poslove prostornog uređenja.

Stručne poslove prostornog uređenja za Županiju obavlja Zavod za prostorno uređenje u sastavu Ministarstva graditeljstva i prostornog uređenja.

Zavod, u okviru svog djelokruga, izrađuje i prati provedbu prostornog plana Županije i prostornog plana područja posebne namjene, izrađuje četverogodišnje izvješće stanja u prostoru Županije i vodi dokumentaciju prostora.

Izrada prostornog plana Županije i prostornog plana područja posebne namjene može se povjeriti Zavodu za prostorno uređenje druge županije.

Članak 6.

Obavljanje djelatnosti prostornog uređenja u svezi s izradom planova i prijedloga uvjeta uređenja prostora i druge prostorno-planske dokumentacije, može se povjeriti pravnoj osobi registriranoj za obavljanje tih poslova koja ima uposlenu najmanje šest djelatnika sa visokom stručnom spremom i po dvije godine radnog iskustva, od čega:

- najmanje dva diplomirana inženjera arhitekture s položenim stručnim ispitom,
- dva diplomirana inženjera graditeljstva za područje prometa i područje vodoprivrede s položenim stručnim ispitom,
- diplomiranog inženjera poljoprivrede,
- diplomiranog ekonomistu.

Upis u sudski registar vrši se po prethodno pribavljenoj suglasnosti Ministarstva.

Članak 7.

U cilju osiguravanja uvjeta za ravnomjerniji prostorni razvoj Županije, stručne i znanstvene utemeljenosti dokumenata prostornog uređenja i drugih dokumenata, osniva se Savjet prostornog uređenja (u daljnjem tekstu: Savjet) koji čine stručni, znanstveni, politički, javni i drugi djelatnici.

Savjet osniva Vlada županije.

Savjet daje mišljenja, prijedloge i ocjene o prijedlozima dokumenata prostornog uređenja i drugih

dokumenata određenih ovim Zakonom koje donosi Skupština županije, Vlada županije i općinska vijeća.

III. DOKUMENTI PROSTORNOG UREĐENJA**Članak 8.**

Za potrebe praćenja stanja u prostoru, izrade i praćenja provedbe dokumenata prostornog uređenja, te drugih dokumenata, Ministarstvo i općinska služba uprave nadležna za prostorno uređenje vode dokumentaciju prostora.

O stanju prostora na području Županije i općinsko tijelo iz stavka 1. izrađuju četverogodišnje izvješće. Izvješće o stanju u prostoru sadrži analizu provođenja dokumenata prostornog uređenja i drugih dokumenata, ocjenu provedenih mjera i njihove učinkovitosti na racionalno gospodarenje prostorom, na zaštitu vrijednosti prostora i okoliša, te druge elemente od važnosti za prostor za koji se izrađuje.

Članak 9.

Skupština županije, odnosno općinska vijeća na temelju izvješća iz članka 8. ovog Zakona donose četverogodišnji program mjera za unaprjeđenje stanja u prostoru (u daljnjem tekstu: Program mjera).

Program mjera sadrži procjenu potrebe izrade novih, odnosno izmjenu i dopunu postojećih dokumenata prostornog uređenja, potrebu pribavljanja podataka i stručnih podloga za njihovu izradu te druge mjere od značaja za izradu i donošenje dokumenata.

Programom mjera može se utvrditi potreba uređenja zemljišta, razina uređenja zemljišta, izvori za financiranje njegova uređenja te rok u kojemu je određeno zemljište potrebno urediti za planiranu namjenu.

Uređenje građevinskog zemljišta obuhvaća pripremu zemljišta za izgradnju (izrada prostornih planova, imovinskopravne radnje i drugo), te izgradnju komunalnih i drugih instalacija, objekata i uređaja individualne i zajedničke potrošnje.

Programom mjera, ovisno o posebnim obilježjima prostora za koji se donosi, utvrđuju se i druge mjere za provođenje politike uređenja prostora i dokumenata prostornog uređenja.

Izvješća i Program mjera objavljuju se u "Narodnim novinama Hercegbosanske županije", odnosno u službenom glasilu općine.

Članak 10.

Dokumentima prostornog uređenja određuje se svrhovita organizacija, korištenje i namjena prostora te mjerila i smjernice za uređenje i zaštitu prostora Županije i općina.

Članak 11.

Dokumenti prostornog uređenja su:

1. Prostorni plan Županije;
2. Prostorni plan područja posebne namjene;

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

3. Prostorni plan općine;
  - urbanistički plan,
  - regulacijski plan,
  - drugi prostorni planovi,
4. Drugi dokumenti prostornog uređenja.

Prostorni plan Županije**Članak 12.**

Prostorni plan Županije razrađuje načela prostornog uređenja i utvrđuje ciljeve prostornog razvoja te organizacije, zaštitu, korištenje i namjenu prostora.

Prostorni plan Županije sadrži osobito:

- ciljeve i zadatke dugoročnog razvoja,
- osnovnu podjelu prostora po namjeni,
- sustav središnjih naselja s razmještajem pučanstva i funkcija u tim naseljima,
- prostorni raspored gospodarskih kapaciteta i sadržaja društvenih djelatnosti,
- sustav infrastrukturnih koridora i objekata, te način njihovog povezivanja sa sustavima susjednih područja,
- smjernice i mjere unaprjeđivanja i zaštite čovjekovog okoliša, te mjere zaštite od ratnih opasnosti i elementarnih nepogoda,
- smjernice za izradu i provedbu prostornih planova općina.

Članak 13.

Prostorni plan Županije donosi Skupština županije.

O prijedlogu prostornog plana iz stavka 1. ovog članka pribavlja se mišljenje federalnog Ministarstva prostornog uređenja i okoliša.

O prijedlogu Prostornog plana Županije provodi se javna rasprava i pribavlja mišljenje općinskih vijeća.

Tijela iz stavka 2. i 3. ovog članka dužna su dostaviti mišljenje u roku od 60 dana od dana dostave prijedloga Prostornog plana, u protivnom će se smatrati da je dano pozitivno mišljenje.

Prijedlog Prostornog plana Županije te pribavljena mišljenja iz stavka 2. i 3. ovog članka ocjenjuje Savjet.

Prostorni plan područja posebne namjene**Članak 14.**

Prostorni plan područja posebne namjene donosi se za područje, odnosno dio područja, jedne ili više općina sa zajedničkim prirodnim, kulturno-povijesnim ili drugim obilježjima koje zahtijevaju poseban režim njihovog uređenja ili korištenja.

Prostorni plan ih stavka 1. ovog članka donosi se obvezno za područje parka prirode, te za područja za koja je ta obveza određena Prostornim planom Županije.

Članak 15.

Prostorni plan područja posebne namjene donosi Skupština županije ukoliko posebnim zakonom nije drugačije određeno.

Na postupak izrade i donošenja Prostornog plana iz stavka 1. ovog članka na odgovarajući se način primjenjuju odredbe članka 13. ovog Zakona.

Prostorni plan općine**Članak 16.**

Prostorni plan općine utvrđuje uvjete za uređenje općinskog područja, određuje svrhovito korištenje, namjenu, oblikovanje, obnovu i sanaciju građevinskog i drugog zemljišta, zaštitu okoliša te zaštitu spomenika kulture i osobito vrijednih dijelova prirode u općini.

Prostorni plan iz stavka 1. ovog članka sadrži osnove razvitka u prostoru, ciljeve prostornog uređenja, mjerila, smjernice, mjere i uvjete za korištenje, zaštitu i uređivanje prostora, te druge elemente od važnosti za područje općine.

Prostornim planom iz stavka 1. ovog članka može se utvrditi obveza izrade detaljnih planova uređenja prostora za uža područja na teritoriju općine.

Članak 17.

Prostorni plan općine donosi Općinsko vijeće po prethodno pribavljenoj suglasnosti Ministarstva o usklađenosti s prostornim planom Županije.

Ministarstvo je dužno dostaviti suglasnost u roku od 60 dana od dostave prijedloga Prostornog plana, u protivnom će se smatrati da je suglasnost dana.

O prijedlogu Prostornog plana iz stavka 1. ovog članka provodi se javna rasprava. Način i postupak provođenja javne rasprave utvrđuje se statutom općine.

Članak 18.

Urbanistički plan utvrđuje temeljnu organizaciju prostora, zaštitu prirodnih, kulturnih i povijesnih vrijednosti, korištenje i namjenu površina s prijedlogom prvenstva njihovog uređenja.

Urbanistički plan iz stavka 1. ovog članka sadrži način i oblike zaštite i korištenja, uvjete i smjernice za uređenje i zaštitu prostora, mjere za unaprjeđivanje i zaštitu okoliša, područja s posebnim prostornim i drugim obilježjima te druge elemente od važnosti za područje za koje se donosi.

Urbanističkim planom iz stavka 1. ovog članka može se utvrditi obveza izrade regulacijskih planova uređenja prostora za uža područja unutar obuhvata tog plana.

Članak 19.

Urbanistički plan donosi se za naselja koja imaju više od 2000 stanovnika i općinska sjedišta.

Granica područja za koje se izrađuje urbanistički plan utvrđuje se prostornim planom općine.

Prostornim planom Županije može se utvrditi obveza izrade urbanističkog plana i za naselja značajnih kulturno-povijesnih vrijednosti.

Urbanistički plan iz stavka 1. ovog članka donosi Općinsko vijeće.

Na postupak izrade i donošenja urbanističkog plana iz stavka 1. ovog članka primjenjuju se odredbe članka 17. ovog Zakona.

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

Članak 20.

Regulacijski plan utvrđuje detaljnu namjenu površina, režime uređivanja prostora, način opremanja zemljišta komunalnom, prometnom i drugom infrastrukturom, uvjete za izgradnju građevina i poduzimanje drugih aktivnosti u prostoru, te druge elemente od važnosti za područje za koje se plan donosi.

Članak 21.

Obveza izrade, postupak i način donošenja regulacijskog plana utvrđuje se prostornim planom šireg područja, drugim dokumentima prostornog uređenja, odnosno programom mjera za unaprjeđenje stanja u prostoru.

Regulacijski plan donosi Općinsko vijeće na čijem području se nalazi naselje za koje se izrađuje plan.

Članak 22.

Općinsko vijeće donosi i druge prostorne planove i dokumente prostornog uređenja. Vrsta, sadržaj i način donošenja prostornih planova i dokumenata prostornog uređenja iz stavka 1. ovog članka utvrđuju se prostornim planom šireg područja, odnosno programom mjera za unaprjeđenje stanja u prostoru.

Zajedničke odredbe**Članak 23.**

Prostorni plan užeg područja mora biti usuglašen s prostornim planom šireg područja, a u slučaju neusuglašenosti primjenjuje se plan šireg područja.

Iznimno od stavka 1. ovog članka Prostorni plan užeg područja primijenit će se ukoliko se tim planom ne mijenja osnovna koncepcija prostornog uređenja utvrđena prostornim planom šireg područja i uz prethodno pribavljenu suglasnost Ministarstva.

Članak 24.

Prostorni planovi sadrže tekstualni i grafički dio (kartografski i drugi grafički prilozi), odredbe za njegovo provođenje, te druge elemente značajne za provođenje plana.

Mjerila kartografskih prikaza prostornih planova, sadržaj te standarde i prostorne pokazatelje propisat će ministar.

Članak 25.

Odlukom o donošenju prostornog plana utvrđuju se sastavni dijelovi Plana te odredbe za njegovo provođenje.

Odluka iz stavka 1. ovog članka objavljuje se u "Narodnim novinama Hercegbosanske županije", odnosno u službenom glasilu općine koja donosi prostorni plan.

Članak 26.

Sredstva za izradu dokumenata prostornog uređenja osiguravaju se iz sredstava proračuna Županije i sredstava proračuna općine.

Sredstva za izradu dokumenata prostornog uređenja koje donosi Skupština županije osiguravaju se iz proračuna Županije.

Sredstva za izradu dokumenata prostornog uređenja i drugih dokumenata koje donose općinska vijeća osiguravaju se iz proračuna općina.

Članak 27.

Postupci izrade i donošenja dokumenata prostornog uređenja iz ovog Zakona shodno se primjenjuju i na postupke izmjene i dopune istih.

IV. PROVOĐENJE DOKUMENATA PROSTORNOG UREĐENJA**1. LOKACIJSKA DOZVOLA****Članak 28.**

Svaki zahvat u prostoru provodi se u skladu s dokumentima prostornog uređenja, posebnim propisima i lokacijskom dozvolom.

Lokacijska dozvola je upravni akt, a izdaje se na temelju dokumenata prostornog uređenja te posebnih zakona i propisa donesenih na osnovu tih zakona.

Članak 29.

Lokacijsku dozvolu izdaje općinska služba uprave nadležna za poslove prostornog uređenja na čijem se području planira zahvat u prostoru.

Lokacijsku dozvolu za građevine i radove koji se planiraju izvoditi na području više općina izdaje nadležna služba uprave kojoj je investitor podnio zahtjev za izdavanje lokacijske dozvole u suglasnosti s općinskim službama ostalih općina na području kojih se planira zahvat u prostoru.

Iznimno od stavka 1. ovog članka Ministarstvo, po pribavljenom mišljenju općinske službe uprave nadležne za poslove prostornog uređenja, izdaje lokacijsku dozvolu za objekte utvrđene županijskim Zakonom o građenju.

Članak 30.

Lokacijska dozvola, ovisno o vrsti zahvata u prostoru, sadrži:

- oblik i veličinu građevne parcele,
- namjenu građevine,
- veličinu i površinu građevine,
- smještaj jedne ili više građevina na parceli,
- oblikovanje građevine,
- uređenje parcele,
- maksimalna ili obvezna visina objekta od određene nivelacijske kote i broj katova,
- građevna linija,
- način i uvjete priključenja parcele, odnosno građevine na javnoprometnu površinu i komunalnu infrastrukturu,

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

- udaljenost građevine od susjednih objekata i parcela,
- mjere zaštite prava susjeda,
- mjere zaštite okoliša,
- druge podatke značajne za izgradnju i uređenje građevinske parcele.

Lokacijska dozvola sadrži i izvod iz dokumenata prostornog uređenja na temelju kojih se izdaje.

Članak 31.

Zahtjevu za izdavanje lokacijske dozvole prilaže se zemljišnoknjižni izvadak i drugi dokazi o pravu raspolaganja zemljištem, izvadak iz katastarskog plana, situacijski snimak terena s detaljnim pokazateljima građevine, odnosno opis namjeravanog zahvata u prostoru.

Članak 32.

Nadležna služba uprave iz članka 29. ovog Zakona dužna je u roku od 15 dana od dana podnošenja zahtjeva obavijestiti podnositelja o potrebi pribavljanja ili izrade detaljnije prostorne i druge dokumentacije, čije donošenje nije u nadležnosti zakonodavnih tijela, te stručnih podloga kada je to određeno posebnim propisima, odnosno dokumentima prostornog uređenja.

Obavijest iz stavka 1. ovog članka sadrži i potrebu pribavljanja suglasnosti, uvjeta, potvrda ili mišljenja tijela županijske uprave, tijela federalne uprave ili pravnih osoba, kada je to određeno posebnim Zakonom.

Članak 33.

Zahtjev za izdavanje lokacijske dozvole nadležno tijelo uprave dužno je riješiti u roku od 30 dana od uredno podnesenog zahtjeva iz članka 31. ovog Zakona, te pribavljene dokumentacije i akata iz članka 32. ovog Zakona.

Članak 34.

Lokacijska dozvola važi dvije godine od dana njene pravomoćnosti, ukoliko se u tom roku podnese zahtjev za građevnu dozvolu ili započne s radovima za koje prema posebnim propisima nije potrebna građevna dozvola ili ako to nije drugačije propisano ovim Zakonom.

Lokacijska dozvola može se produžiti najduže za još dvije godine ako za to postoje opravdani razlozi.

Članak 35.

Lokacijska dozvola koju izdaje Ministarstvo konačna je u upravnom postupku i protiv iste nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor kod Županijskog suda.

Po žalbi na lokacijsku dozvolu, koju je izdala općinska služba uprave nadležna za poslove prostornog uređenja, rješava u drugom stupnju Ministarstvo.

2. MJERE ZA PROVOĐENJE**Članak 36.**

Naselja se mogu izgrađivati samo na građevnom području.

Građevno područje utvrđuje se prostornim planom općine radi razgraničenja izgrađenih dijelova tih naselja i površina predviđenih za njihov razvoj od ostalih površina namijenjenih razvoju poljoprivrede i šumarstva, kao i drugih djelatnosti koje se s obzirom na svoju namjenu mogu obavljati i izvan građevnih područja.

Članak 37.

Izvan građevnog područja uređivanje prostora provodi se na temelju smjernica i kriterija prostornog plana općine.

Izvan građevnog područja može se planirati izgradnja objekata infrastrukture (prometne, energetske, komunalne i dr.), zdravstvenih i rekreacijskih objekata, objekata obrane, objekata za istraživanja i iskorištavanja mineralnih sirovina te stambenih i rekreacijskih objekata, objekata za vlastite potrebe seoskog stanovništva i potrebe seoskog turizma uz suglasnost resornih županijskih tijela uprave nadležnih za korištenje prostora izvan građevnih područja.

Iznimno od stavka 2. ovog članka na poljoprivrednom zemljištu I. i II. bonitetne klase ne može se planirati i vršiti gradnja osim građevina u funkciji poljoprivredne proizvodnje. Na poljoprivrednom zemljištu III. bonitetne klase može se planirati i obavljati gradnja stambenih i gospodarskih objekata u funkciji obavljanja poljoprivredne djelatnosti, objekata infrastrukture, te objekata za istraživanje i iskorištavanje energetskih i mineralnih sirovina. Na šumskom zemljištu i u šumama mogu se graditi objekti za gospodarenje šumama.

U zaštitnom obalnom pojasu osobito vrijednih voda smije se graditi samo na osnovu provedbenog plana.

Iznimno od odredbi stavka 4. ovog članka bez provedbenog plana u zaštitnom obalnom pojasu izvan građevnog područja mogu se graditi objekti infrastrukture, vojni i drugi objekti od interesa za obranu.

Članak 38.

Parcelacija zemljišta unutar granica građevnog područja, kao i građevnog zemljišta izvan tog područja, može se provoditi samo u cilju osnivanja građevnih parcela.

Građevna parcela obuhvaća jednu ili više katastarskih čestica ili njihovih dijelova.

Građevna parcela mora imati površinu i oblik koji omogućuje građenje i korištenje te parcele.

Građevna parcela mora imati neposredan pristup na javnu prometnu površinu.

Građevne parcele osnivaju se u skladu s lokacijskom dozvolom, a tehnički se označavaju parcelacijskim elaboratom izrađenim na temelju i u skladu s tom dozvolom.

Akt o parcelaciji građevnog zemljišta ne može se provesti u katastru zemljišta i zemljišnoj knjizi bez potvrde

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

tijela nadležnog za prostorno uređenje daje parcelacijski elaborat izrađen u skladu s lokacijskom dozvolom.

Fizička dioba građevnog zemljišta koja nije u skladu s lokacijskom dozvolom ne smatra se parcelacijom tog zemljišta u smislu ovog Zakona, niti se takva dioba može provesti u katastru zemljišta i zemljišnim knjigama.

Članak 39.

Građevine izgrađene u skladu s propisima koji su važili do stupanja na snagu ovog Zakona, a čija je namjena protivna namjeni utvrđenoj prostornim planom, mogu se do privođenja prostora planiranoj namjeni rekonstruirati u skladu sa smjernicama i mjerilima određenim tim planom, odnosno odlukom općinskog vijeća.

V. NADZOR**Članak 40.**

Upravni nadzor nad provedbom ovog Zakona i propisa donesenih na temelju ovog Zakona obavlja Ministarstvo.

Članak 41.

Inspeksijski nadzor nad općim i pojedinačnim aktima, uvjete i način rada nadziranih pravnih i fizičkih osoba te poduzimanje mjera određenih ovim Zakonom provodi urbanistička inspekcija.

Poslove urbanističke inspekcije u općini obavlja općinski urbanistički inspektor, a za Županiju županijski urbanistički inspektor pri Ministarstvu i službenik Ministarstva kojeg ovlasti ministar u suglasnosti sa zamjenikom ministra.

Članak 42.

Inspektor može od odgovorne osobe zahtijevati, radi izvršenja nadzora nad poslovima koje obavljaju nadležna tijela uprave i pravne osobe da:

- omogućiti izvršenje nadzora u radnim prostorijama nadležnog tijela, odnosno pravne osobe,
- dostavi na uvid sve podatke i dokumentaciju potrebnu u obavljanju nadzora,
- izvijesti o poduzetim mjerama otklanjanja utvrđenih nedostataka.

Članak 43.

U obavljanju inspeksijskog nadzora inspektor će pismenim rješenjem odrediti:

- otklanjanje utvrđenih nepravilnosti u postupku donošenja dokumenata prostornog uređenja,
- zabranu obavljanja djelatnosti za koju pravna osoba ne ispunjava propisane uvjete.

Članak 44.

Inspektor će predložiti Ministarstvu da po pravu nadzora poništi:

- lokacijsku dozvolu koja je izdana protivno dokumentu prostornog uređenja, posebnom zakonu ili propisu donesenom na osnovu tog zakona,
- akt o parcelaciji koji je izdan na osnovu nezakonite potvrde o njegovoj usklađenosti s lokacijskom dozvolom.

Rješenje o poništenju akata iz stavka 1. ovog članka može se donijeti u roku od godine dana od dana konačnosti istih u upravnom postupku.

Članak 45.

Inspektor će predložiti županijskom sudu brisanje iz sudskog registra djelatnosti za koju utvrdi da pravna osoba ne ispunjava propisane uvjete.

Članak 46.

Za inspektora se može postaviti diplomirani inženjer arhitekture ili građevinarstva s najmanje 3 godine radnog iskustva i položenim stručnim ispitom.

Stručnim ispitom iz stavka 1. ovog članka smatra se stručni ispit za obavljanje poslova u izgradnji objekata u skladu s posebnim propisom.

VI. KAZNENE ODREDBE**Članak 47.**

Novčanom kaznom u iznosu od 1000 do 10.000 KM kaznit će se za prekršaj pravna odnosno fizička osoba ako izrađuje dokumente prostornog uređenja i stručne podloge za izdavanje lokacijskih dozvola, a da ne ispunjava propisane uvjete (članak 6.).

Za prekršaj iz stavka 1. ovog članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 500 do 5000 KM i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

Članak 48.

Novčanom kaznom u iznosu od 1000 do 5000 KM kaznit će se za prekršaj pravna odnosno fizička osoba ako izradi parcelacijski elaborat protivno lokacijskoj dozvoli (članak 38.).

Za prekršaj iz stavka 1. ovog članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 200 do 2000 KM i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

VII. PRIJELAZNE I ZAKLJUČNE ODREDBE**Članak 49.**

Prostorni plan županije i drugi dokumenti prostornog uređenja koje donosi Skupština županije donijet će se u roku od 3 godine.

Prostorni planovi i drugi dokumenti prostornog uređenja općine koji su donijeti u skladu s propisima koji su važili do stupanja na snagu ovog Zakona ostaju na snazi ako nisu u suprotnosti s odredbama ovog Zakona.

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

Odredbe dokumenata prostornog uređenja općina iz prethodnog stavka koje nisu u suglasnosti s odredbama ovog Zakona i Prostornog plana Županije općine su dužne uskladiti u roku od dvije godine od dana donošenja Prostornog plana Županije.

Općine čiji su dokumenti prostornog uređenja, donijeti po propisima koji su važili do stupanja na snagu ovog Zakona, uništeni u domovinskom ratu, donijet će dokumente prostornog uređenja određene ovim Zakonom u roku od 5 godina.

Članak 50.

Do donošenja dokumenata prostornog uređenja na temelju kojih se izdaje lokacijska dozvola tijelo uprave nadležno za prostorno uređenje imenuje stručnu komisiju koja provjerava da li je zahtjev usuglašen s opredjeljenjima prostornog uređenja planova višeg reda.

Članak 51.

Do donošenja posebnog propisa kojim će se regulirati zaštita osobito vrijednih voda na području Županije pod zaštitnim obalnim pojasom smatra se pojas u širini od 200 metara.

Članak 52.

Upravni postupci i postupci inspekcijskog nadzora započeti prije stupanja na snagu ovog Zakona završit će se po odredbama propisa koji su vrijedili u vrijeme pokretanja postupaka.

Članak 53.

Pravne osobe registrirane za obavljanje djelatnosti prostornog uređenja, čije je sjedište na području Županije, dužne su u roku od 90 dana izvršiti preregistraciju djelatnosti usklađenu s odredbama članka 6. ovog Zakona.

Ukoliko pravne osobe ne izvrše preregistraciju djelatnosti sukladno odredbama ovog Zakona pokrenut će se postupak brisanja djelatnosti iz sudskog registra.

Članak 54.

Kazne predviđene ovim Zakonom, do puštanja u optjecaj konvertibilne marke, određivat će se u njemačkim markama u istom omjeru.

Članak 55.

Danom stupanja na snagu ovog Zakona prestaje važiti Uredba o prostornom planiranju i uređenju prostora na području Hrvatske Zajednice HercegBosna za vrijeme neposredne ratne opasnosti ili ratnog stanja ("Narodni list HZ HB", broj 13/93).

Članak 56.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Narodnim novinama Hercegbosanske županije".

Bosna i Hercegovina
Federacija BiH
Hercegbosanska županija
Skupština
Broj: 01449/98
Tomislavgrad, 9. rujna 1998. g.

Predsjednik
Mijo Tokić

* * *

Na temelju članka 35. Ustava Hercegbosanske županije donosim

ODLUKU
o proglašenju Zakona o građenju

Proglašavam Zakon o građenju, koji je donijela Skupština Hercegbosanske županije na sjednici održanoj 9. rujna 1998. godine u Tomislavgradu.

Bosna i Hercegovina
Federacija BiH
Hercegbosanska županija
Župan
Broj: 02228/98
Kupres, 21. rujna 1998. g.

Župan
Mirko Baković

* * *

ZAKON
o građenju

I. OPĆE ODREDBE**Članak 1.**

(1) Ovaj Zakon uređuje građenje, izradu projekata (u daljnjem tekstu: "projektiranje"), održavanje građevine te određuje tehničke karakteristike kojima moraju udovoljavati građevine.

(2) Odredbe ovog Zakona koje se odnose na građenje odgovarajuće se primjenjuju na rekonstrukciju i na uklanjanje građevine ili njezinog dijela.

(3) Za određene vojne građevine ili građevine od posebnog značenja za obranu, u postupku izdavanja građevne dozvole, uporabne dozvole i nadzora propisanim ovim Zakonom, mogu se poduzeti posebne mjere radi zaštite povjerljivih podataka, ukoliko je to propisano posebnim zakonom.

Članak 2.

(1) Građenjem, u smislu ovog Zakona smatra se izvođenje pripremnih radova, građevinskih radova (uključujući građevinsko-završne i građevinsko-instalaterske radove) te ugradnja i montaža opreme, gotovih građevinskih elemenata i konstrukcija.

(2) Projektiranjem, u smislu ovog Zakona, smatra se izrada glavnog projekta potrebnog za dobivanje građevne dozvole i s tim u svezi tehničko savjetovanje. Tehničko

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

savjetovanje je savjetovanje i zastupanje investitora pri projektiranju i građenju građevina.

(3) Građevinom, u smislu ovog Zakona, smatra se građevinski objekt na određenoj lokaciji koji se sastoji od građevinskog dijela i ugrađene opreme koji zajedno čine tehničko-tehnološku cjelinu. Građevinom se smatraju i nasipi, iskopi i odlagališta.

(4) Privremenom građevinom u smislu ovoga Zakona, smatra se građevinski objekt izgrađen ili postavljen privremeno na određenoj lokaciji za potrebe gradilišta, za primjenu odgovarajuće tehnologije građenja, kao i za organiziranje sajмова, javnih manifestacija i sl.

(5) Građevinskim dijelom iz stavka 3. ovoga članka, u smislu ovoga Zakona, smatra se dio građevine izgrađen od građevinskih materijala i proizvoda s građevinskim instalacijama i građevinsko-završnim radovima.

(6) Opremom u smislu ovoga Zakona, smatraju se ugrađena postrojenja, uređaji, strojevi, procesne instalacije i drugi ugrađeni proizvodi koji su u sklopu tehnološkog procesa.

(7) Pripremnim radovima, u smislu ovoga Zakona, smatra se izvođenje radova i građenje pomoćnih građevina privremenog karaktera koji se izvode za potrebe organiziranja gradilišta i primjene odgovarajuće tehnologije građenja.

(8) Rekonstrukcijom, u smislu ovoga Zakona, smatra se izvođenje radova na postojećoj građevini (adaptacija, nadogradnja, dogradnja, sanacija, izmjena opreme, izmjena tehnološkog procesa, modernizacija, promjena namjene i sl.) ako se tim radovima utječe na tehnička svojstva građevine iz poglavlja II. ovoga Zakona ili ako se tim radovima mijenjaju uvjeti utvrđeni na toj lokaciji temeljem posebnih zakona.

(9) Ne smatraju se rekonstrukcijom, u smislu ovoga Zakona, radovi na zamjeni, dopuni i popuni opreme ako je to u skladu s namjenom građevine kao i radovi koji su posebnim zakonom utvrđeni kao radovi na održavanju građevine.

(10) Održavanjem građevine, u smislu ovoga Zakona, smatra se praćenje stanja građevine i poduzimanje mjera nužnih za sigurnost i pouzdanost građevine te život i zdravlje ljudi.

(11) Uklanjanjem građevine, u smislu ovoga Zakona, smatra se rušenje ili demontaža građevine i odvoženje preostalog materijala, opreme i drugih elemenata.

(12) Građevinski proizvodi, u smislu ovog Zakona, smatraju se proizvedeni građevinski materijali, preradevine, elementi i industrijski proizvedene konstrukcije.

Članak 3.

(1) Projektiranje, građenje i održavanje građevine obavlja se prema odredbama ovog Zakona, posebnih zakona i propisa donesenih na temelju zakona, normama, kao i prema pravilima struke.

II. TEHNIČKA SVOJSTVA BITNA ZA GRAĐEVINU

Mehanička otpornost i stabilnost

Članak 4.

(1) Građevina mora biti projektirana i izgrađena na način da tijekom građenja i korištenja predvidiva djelovanja ne prouzroče:

- rušenje građevine ili njezinog dijela;
- deformacije nedopuštenog stupnja;
- oštećenja građevinskog dijela ili opreme uslijed deformacije nosive konstrukcije;
- nerazmjerno velika oštećenja u odnosu na uzrok zbog kojih su nastala;
- pouzdanost drugih građevina, stabilnost tla na okolnom zemljištu, prometne površine, komunalne i druge instalacije i dr.

Sigurnost u slučaju požara

Članak 5.

(1) Građevina mora biti projektirana i izgrađena da se u slučaju požara:

- očuva nosivost konstrukcije tijekom određenog vremena utvrđenog posebnim propisom;
- spriječi širenje vatre i dima unutar građevine;
- spriječi širenje vatre na susjedne objekte;
- omogućiti da osobe mogu neozlijeđene napustiti građevinu odnosno da se omogućiti njihovo spašavanje;
- omogućiti zaštitu spasitelja.

Zaštita života i zdravlja

Članak 6.

(1) Građevina mora biti projektirana i izgrađena tako da udovoljava uvjetima zaštite života i zdravlja građana te da ne ugrožava radni i životni okoliš, posebice uslijed:

- oslobađanja opasnih plinova, para i drugih štetnih tvari (zagađivanje zraka i sl.)
- opasnih zračenja;
- udara struje;
- eksplozija;
- zagađivanja voda i tla;
- neodgovarajućeg rješenja postupanja s otpadom;
- vibracija i buke.

Zaštita od ozljeda

Članak 7.

(1) Građevina mora biti projektirana i izgrađena tako da se tijekom njenog korištenja izbjegnu moguće ozljede korisnika građevine koje mogu nastati od poskliznuća, pada, sudara, opekotina, udara struje ili eksplozije.

Zaštita od buke i vibracije

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

Članak 8.

(1) Građevina mora biti projektirana i izgrađena na način da razina buke u građevini i njenom okolišu ne prelazi dopuštene vrijednosti određene posebnim zakonom.

Ušteda energije i toplinska zaštita**Članak 9.**

(1) Građevina mora biti projektirana i izgrađena na način da se smanji gubitak topline, odnosno smanji zagrijavanje unutrašnjosti građevine uslijed vanjskog utjecaja.

Odstupanje od tehničkih svojstava građevine**Članak 10.**

(1) U slučaju rekonstrukcije građevine koja je spomenik kulture nulte i prve kategorije, može se odstupiti od nekog od tehničkih svojstava iz ovog poglavlja.

(2) Suglasnost za odstupanje iz stavka 1. ovog članka daje Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja (u daljnjem tekstu: "Ministarstvo") u suradnji s Ministarstvom društvenih djelatnosti.

Posebni propisi**Članak 11.**

(1) Radi postizanja tehničkih svojstava bitnih za građevinu ministar graditeljstva i prostornog uređenja (u daljnjem tekstu: "ministar") donosi tehničke propise i određuje obveznu primjenu određenih normi.

III. GRAĐEVINSKI PROIZVODI I OPREMA**Dokazivanje kvalitete****Članak 12.**

(1) Građevinski proizvodi, materijali i oprema mogu se upotrebljavati, odnosno ugrađivati samo ako je njihova kvaliteta dokazana ispravom proizvođača ili certifikatom sukladnosti prema posebnom zakonu.

(2) Ministar propisuje koji građevinski proizvodi ili oprema moraju imati certifikat sukladnosti.

Novi proizvodi**Članak 13.**

(1) Građevinski proizvodi i oprema koji nisu provjereni u praksi, odnosno za koje nije donesen odgovarajući propis ili norma, mogu se upotrebljavati, odnosno ugrađivati samo na temelju odobrenja ministra.

(2) Odobrenje iz stavka 1. ovog članka izdaje se na temelju potvrde ovlaštene institucije za certifikaciju da građevinski proizvod, odnosno oprema unutar granica svoje namjene udovoljava zahtjevima glede osiguranja

tehničkih svojstava bitnih za građevine prema poglavlju II. ovog Zakona.

(3) Odobrenje iz stavka 1. ovog članka, izdaje se na određeni rok koji ne može biti duži od pet godina. Ako se u tom roku ne donese norma ili odgovarajući propis odobrenje se može produžiti za daljnjih pet godina.

(4) Odobrenje iz stavka 1. ovog članka može se ukinuti prije isteka roka važnosti ako se utvrdi da novi proizvod više ne odgovara zahtjevima iz stavka 2. ovog članka.

IV. SUDIONICI U GRAĐENJU**Članak 14.**

(1) Sudionici u građenju jesu:

- investitor,
- projektant,
- izvoditelj,
- nadzorni inženjer,
- ovlaštenu revident.

Investitor**Članak 15.**

(1) Investitor, prema ovom Zakonu, je pravna ili fizička osoba u čije ime se gradi građevina.

(2) Projektiranje, građenje i nadzor nad građenjem investitor mora povjeriti osobama registriranim za obavljanje tih djelatnosti.

(3) Investitor je dužan osigurati stalni nadzor nad građenjem (u daljnjem tekstu: "stručni nadzor").

(4) Investitor koji gradi u svoje ime, a za račun nepoznatog kupca (stanovi i dr. građevine za tržište), mora stručni nadzor povjeriti drugoj pravnoj osobi registriranoj za nadzor.

(5) Kada je investitor fizička osoba, koja gradi za svoje potrebe ili potrebe svoje obitelji građevinu iz stavka 6. ovog članka, može i sam projektirati i provoditi stručni nadzor ako ispunjava uvjete propisane člankom 16. stavkom 8. i člankom 18. stavkom 3. ovog Zakona.

(6) Za stambenu zgradu korisne površine do 350 m² i poslovnu zgradu površine do 150 m² i raspona konstrukcije do 6 m u kojima se ne obavlja djelatnost štetna za ljude i okoliš, stručni nadzor provodi se samo nad građenjem konstruktivnih dijelova i instalacija, te u pogledu toplinske zaštite i zaštite od buke i vibracija.

(7) Investitor nije dužan osigurati stručni nadzor za jednostavne građevine iz članka 31. stavka 2. ovog Zakona.

(8) Investitor je dužan najkasnije do dana početka radova pribaviti elaborat iskoličenja građevine iz članka 44. stavka 1. točke 8. ovog Zakona.

(9) Investitor je dužan tijelu graditeljstva i građevinske inspekcije najkasnije na dan početka radova prijaviti početak građenja.

(10) U slučaju prekida radova investitor je dužan poduzeti mjere radi osiguranja građevine i susjednih građevina i površina.

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

(11) Ako se u tijeku građenja promijeni investitor, o nastaloj promjeni novi investitor mora obavijestiti tijelo graditeljstva u roku od 8 dana od nastale promjene.

Projektant**Članak 16.**

(1) Projektirati, prema ovom Zakonu, može samo pravna osoba registrirana za obavljanje poslova projektiranja.

(2) Pravna osoba koja projektira, imenuje jednog ili više projekatana koji su odgovorni za ispravnost i kvalitetu projekta ili dijela projekta.

(3) Projektant je odgovoran da projekt ili dio projekta za čiju je izradu imenovan, udovoljava zahtjevima iz poglavlja II. i III. ovog Zakona te daje izvedbeni projekt u skladu s glavnim projektom.

(4) Ako u izradi glavnog, izvedbenog projekta ili projekta uklanjanja građevine sudjeluje više projekatana, pravna osoba kojoj je povjerena izrada projekta imenuje projektanta voditelja.

(5) Projektant voditelj odgovoran je ukoliko se uslijed međusobne neusklađenosti dijelova projekta ili nepotpunosti projekta ne udovolji zahtjevima glede projektiranja iz poglavlja II. ovog Zakona.

(6) Ako u izradi projekta sudjeluju dvije ili više pravnih osoba, investitor je dužan imenovati koordinatora projekta, odnosno odrediti osobu koja će imenovati tog koordinatora.

(7) Na koordinatora projekta odgovarajuće se primjenjuje odredba iz stavka 5. ovog članka.

(8) Projektant, projektant voditelj i koordinador projekta može biti samo osoba s radnim iskustvom u projektiranju od tri godine kao diplomirani inženjer, odnosno s radnim iskustvom u projektiranju od pet godina kao inženjer ili viši tehničar u struci, s položenim stručnim ispitom.

Izvoditelj**Članak 17.**

(1) Graditi ili izvoditi pojedine radove na građevini, prema ovom Zakonu, može pravna ili fizička osoba registrirana za obavljanje te djelatnosti (u daljnjem tekstu: "izvoditelj").

(2) Ako u građenju sudjeluju dva ili više izvoditelja, investitor je dužan imenovati izvoditelja odgovornog za međusobno usklađivanje radova.

(3) Iznimno od odredbe stavka 1. ovog članka investitor, fizička osoba, može sam graditi kada, isključivo za svoje potrebe, gradi stambenu zgradu, manji gospodarski i pomoćni objekt.

(4) Izvoditelj je dužan:

- graditi u skladu s građevnom dozvolom;
- radove izvoditi tako da tehnička svojstva građevine odgovaraju zahtjevima iz poglavlja II. ovog Zakona;
- ugrađivati materijale, opremu i proizvode u skladu s poglavljem III. ovog Zakona;

- osiguravati dokaze o kvaliteti radova i ugrađenih proizvoda i opreme prema odredbama ovog Zakona i zahtjevima iz projekta.

(5) Izvoditelj iz stavka 1. ovoga članka imenuje voditelja građenja, a u slučaju da izvodi samo pojedine radove imenuju voditelja tih radova. Voditelj građenja odnosno voditelj radova odgovoran je za provedbu stavka 3. ovoga članka.

(6) Voditelj građenja i voditelj pojedinih radova može biti diplomirani inženjer s tri godine radnog iskustva, inženjer ili viši tehničar s pet godina radnog iskustva, na poslovima građenja i položenim stručnim ispitom. Za građevine i radove prema članku 15. stavku 6. ovoga Zakona, voditelj može biti i osoba sa odgovarajućom srednjom stručnom spremom i osam godina radnog iskustva na poslovima građenja.

Nadzorni inženjer**Članak 18.**

(1) Stručni nadzor nad građenjem u ime investitora, prema ovom Zakonu, može obavljati samo pravna osoba registrirana za obavljanje poslova nadzora.

(2) Pravna osoba koja provodi stručni nadzor imenuje nadzornog inženjera. Akt o imenovanju nadzornog inženjera dužna je dostaviti tijelu graditeljstva.

(3) Nadzorni inženjer može biti samo diplomirani inženjer odgovarajuće struke s tri godine radnog iskustva, odnosno inženjer odgovarajuće struke s pet godina radnog iskustva na poslovima projektiranja, građenja ili stručnog nadzora i položenim stručnim ispitom.

(4) Za obavljanje nadzora nad građenjem građevina iz članka 15. stavka 6. i članka 17. stavka 3. ovog Zakona, može biti imenovana osoba odgovarajuće srednje stručne spreme s osam godina radnog iskustva na poslovima građenja ili stručnog nadzora i položenim stručnim ispitom.

(5) U provođenju stručnog nadzora nadzorni inženjer dužan je:

- utvrditi usklađenost iskoličenja građevine s elaboratom o iskoličenju građevine i projektom;
- voditi računa da se gradi u skladu s građevnom dozvolom i ovim Zakonom;
- voditi računa o tome da je kvaliteta radova, ugrađenih proizvoda i opreme u skladu sa zahtjevima projekta te da je ta kvaliteta dokazana propisanim ispitivanjima i dokumentima.

(6) Nadzorni inženjer odgovoran je za provedbu stavka 5. ovog članka.

Ovlašteni revident**Članak 19.**

(1) Kontrolu projekta može obavljati samo ovlašteni diplomirani inženjer s najmanje deset godina radnog

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

iskustva u struci, zaposlen kod pravne osobe registrirane za obavljanje poslova projektiranja.

(2) Ovlaštenje za obavljanje kontrole projekta stručnjaku iz stavka 1. ovoga članka (u daljnjem tekstu: "ovlašteni revident") daje ministar. Popis ovlaštenih revidenata objavljuje se u "Narodnim novinama Hercegbosanske županije".

(3) Kriterije za davanje ovlaštenja utvrdit će ministar posebnim propisom.

(4) Ovlašteni revident ne može obaviti kontrolu projekta kojeg je u cijelosti ili djelomično izradila pravna osoba u kojoj je zaposlen.

(5) Revident i pravna osoba kod koje je zaposlen odgovorni su da projekt ili dio projekta za koji je obavljena kontrola udovoljava zahtjevima iz ovog Zakona.

Stručni ispit

Članak 20.

(1) Stručnim ispitom provjerava se poznavanje propisa iz područja graditeljstva.

(2) Program, uvjete i način polaganja stručnog ispita utvrdit će ministar posebnim propisom.

(3) Troškove stručnih ispita snosi pravna osoba koja je uputila kandidata na polaganje stručnog ispita ili kandidat sam.

V. GLAVNI I IZVEDBENI PROJEKT

Glavni projekt

Članak 21.

(1) Glavni projekt, u smislu ovog Zakona, je skup međusobno uskladenih projekata kojima se daje tehničko rješenje građevine.

(2) Glavni projekt, sadrži lokacijsku dozvolu i posebne uvjete ili izvod iz detaljnog plana uređenja, a ovisno o tehničkoj strukturi građevine, može sadržavati više vrsta projekata:

- arhitektonski projekt,
- građevinski projekt,
- projekte instalacija,
- projekt ugradnje opreme,
- druge potrebne vrste projekata.

(3) Projekti iz stavka 2. ovog članka, ovisno o vrsti građevine, sadrže:

- nacрте;
- tehnički opis i troškovnik;
- podatke o geotehničkim i drugim istražnim radovima koji su poslužili kao podloga za izradu projekta;
- proračune statike, hidraulike, energetike, fizikalnih karakteristika i dr. kojima se dokazuje da je građevina projektirana prema odredbama poglavlja II. ovog Zakona;
- program kontrole i osiguranja kvalitete;

- projekt uređenja okoliša;
- elaborat postupanja s otpadom ako se radi o opasnom otpadu;
- izvadak iz katastarskog plana s ucrtanom situacijom građevine i ucrtanim susjednim građevinama, a za građevine koje se grade na većem području situacija građevine može se prikazati na osnovnoj državnoj karti odnosno na geodetskoj podlozi odgovarajućeg mjerila;
- posebni tehnički uvjeti građenja,
- plan posebnih dijelova zgrade (projekt etažiranja).

(4) Za gotove konstrukcije i opremu koja posjeduje certifikat sukladnosti ili za koje je na drugi propisani način dokazano da su proizvedeni prema odredbama poglavlja II. i III. ovog Zakona, u projektu nije potrebno to ponovno dokazivati.

(5) Ako je glavni projekt izrađen na stranom jeziku, mora sadržavati i prijevod na hrvatskom jeziku. Glavni projekt mora biti preveden po ovlaštenoj osobi.

(6) Glavni projekt na temelju kojeg je izgrađena određena građevina, može se upotrijebiti za građenje drugih takvih građevina ako su s time suglasni investitor i projektant koji je izradio taj projekt pod uvjetom prilagodbe tog projekta građevinskoj čestici, priključcima na objekte i uređaje komunalne infrastrukture i uvjetima temeljnog tla. U tom slučaju potrebno je poštivati autorska prava sukladno posebnom propisu.

(7) Za određene vrste građevine potrebne vrste projekata propisati će ministar.

Izvedbeni projekt

Članak 22.

(1) Izvedbeni projekt mora biti izrađen u skladu s glavnim projektom.

Označavanje projekta

Članak 23.

(1) Projekti, odnosno njihovi dijelovi (tehnički opis, proračuni, svaki list nacрта i dr.) moraju imati naznačenu fizičku ili pravnu osobu koja ih je izradila, naziv građevine, ime ili naziv investitora, oznaku ili broj projekta, odnosno njegovog dijela, datum izrade te ime i potpis projektanta (kada se radi o pravnoj osobi).

(2) Glavnom projektu koji se prilaže zahtjevu za izdavanje građevne dozvole mora biti uloženi izvod iz sudskog registra o registraciji pravne osobe za obavljanje poslova projektiranja te akt o imenovanju projektanta, odnosno rješenje o samostalnom obavljanju poslova, a za projektanta iz članka 15. stavka 5. ovog Zakona dokaz o ispunjavanju propisanih uvjeta.

(3) Projekti i njihovi dijelovi moraju biti uvezani na način da se onemogućuje zamjena sastavnih dijelova.

Čuvanje projekta

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

Članak 24.

(1) Glavni projekt koji je sastavni dio građevne dozvole zajedno s dozvolom trajno čuva tijelo graditeljstva koje je izdalo građevnu dozvolu.

(2) Glavni i izvedbeni projekt građevine sa svim ucrtanim izmjenama i dopunama dužan je čuvati investitor, odnosno pravni slijednik građevine za sve vrijeme dok građevina postoji.

VI. GRAĐEVNA DOZVOLA**Članak 25.**

(1) Građenju nove i rekonstrukciji postojeće građevine može se pristupiti samo na temelju građevne dozvole.

Građenje bez građevne dozvole**Članak 26.**

(1) Građevna dozvola nije potrebna za:

- radove na postojećoj građevini koji se prema ovom Zakonu ne smatraju rekonstrukcijom;
- građenje grobnice;
- ograđivanje parcele;
- uređenje okućnice;
- montažne objekte do 12 m² i kioske gotove konstrukcije do 12 m²;
- vrtni paviljon do 12 m²;
- dječje igralište;
- nadstrešnice za sklanjanje ljudi u javnom prometu;
- reklamni pano.

Posebni slučajevi građenja**Članak 27.**

(1) U slučaju neposredne opasnosti od velikih prirodnih nepogoda ili ratnih i drugih razaranja, tijekom tih događaja, odnosno neposredno nakon njihovog prestanka, bez građevne dozvole mogu se graditi one građevine koje služe sprečavanju djelovanja tih događaja, odnosno otklanjanju štetnih posljedica.

(2) Građevina iz stavka 1. ovog članka mora se ukloniti kada prestane potreba njezinog korištenja. Ako je potrebno da ta građevina ostane kao stalna, za nju se mora naknadno ishoditi građevna dozvola.

(3) U slučaju oštećenja građevine zbog djelovanja događaja iz stavka 1. ovog članka, neovisno o stupnju oštećenja, građevina se može vratiti u prvobitno stanje bez građevne dozvole, u skladu s građevnom dozvolom na temelju koje je izgrađena. Tijelo graditeljstva dužno je u tu svrhu organizirati stručnu pomoć i kontrolu radova.

Tijela nadležna za izdavanje građevne dozvole**Članak 28.**

(1) Građevnu dozvolu izdaje općinska služba uprave nadležna za poslove građenja (u daljnjem tekstu: nadležna

općinska služba) na čijem se području građevina gradi, ako ovim ili posebnim zakonom nije drugačije određeno.

(2) Ako se građevina, za koju građevnu dozvolu izdaje nadležna općinska služba, gradi na području dvije ili više općina građevnu dozvolu izdaje nadležna služba kojoj je investitor podnio zahtjev za izdavanje građevne dozvole, u suglasnosti s nadležnim službama općina na području kojih će se građevina graditi.

Članak 29.

(1) Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja izdaje građevnu dozvolu za sljedeće objekte:

Građevine prometa i veza:

1. regionalnu i magistralnu cestu (gornji i donji stroj) s pripadajućim objektima (mostovi, vijadukti, tuneli, galerije, odvodnja i sl.);
2. željezničku prugu (gornji i donji stroj) s pripadajućim objektima (mostovi, vijadukti, tuneli, pogonska mreža, signalni uređaji, odvodnja i sl.), osim kolodvora i pružnih postrojenja na kolodvorima i industrijskih kolosijeka;
3. športski i poljoprivredni aerodrom;
4. građevinu međumjesnih telekomunikacijskih kapaciteta i objekte radija i televizije;

Energetske građevine:

5. elektranu instalirane snage preko 20 MW;
6. dalekovod 110 KV i više s trafostanicama i rasklopnim postrojenjima na tom dalekovodu;
7. magistralni naftovod i plinovod, s pripadajućim uređajima i postrojenjima;

Vodoprivredne građevine:

8. magistralni vodovod;
9. zaštitne vodoprivredne građevine na unutrašnjim vodotocima i vodama; oteretne kanale, akumulacije, retencije i obodne kanale;
10. pregradne građevine na vodotocima, jezerima, akumulacijama i retencijama;
11. posebne objekte za korištenje voda i zaštitu voda od zagađivanja na unutarnjim vodama i vodotocima;
12. hidromelioracijske sustave s građevinama ukupne površine preko 200 hektara i vodne površine za uzgoj riba preko 50 hektara;

Industrijske građevine:

13. građevinu bazične kemijske industrije, građevinu prerade i obrade otpada, proizvodnju obojenih metala, nemetalnih minerala, crne metalurgije, koksa, cementa, stakla i celuloze, rafineriju nafte, građevinu u čijem se tehnološkom postupku pojavljuje opasni otpad i građevine za smještaj, čuvanje ili držanje eksplozivnih stvari iznad 1000 kg.

(2) U slučaju gradnje pojedinačne građevine ili rekonstrukcije građevine iz stavka 1. ovog članka

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

Ministarstvo može prenijeti nadležnost izdavanja građevne dozvole općinskoj službi uprave nadležnoj za poslove građenja.

Zahtjev za građevnu dozvolu**Članak 30.**

(1) Zahtjev za izdavanje građevne dozvole podnosi investitor.

(2) Zahtjevu za izdavanje građevne dozvole prilaže se:

- dokaz o vlasništvu zemljišta, odnosno građevine;
- tri primjerka glavnog projekta;
- pisano izvješće o obavljenoj kontroli glavnog projekta prema članku 34. ovoga Zakona;
- suglasnosti, potvrde ili mišljenja nadležnih tijela ili poduzeća na glavni projekt, kada je to određeno posebnim zakonom;
- drugi prilozi određeni posebnim zakonom.

(3) Zahtjevu za izdavanje građevne dozvole za građevinu ili njezin dio kada se gradi do određenog stupnja dovršenosti nije potrebno priložiti projekte uređenja unutar prostora pojedinih stambenih ili poslovnih jedinica (pregradni zidovi, podovi, obrada zidova i dr.).

(4) Za privođenje konačnoj namjeni poslovnog prostora građevine ili njezinog dijela iz stavka 3. ovoga članka potrebno je ishoditi posebnu građevnu dozvolu.

Zahtjev za građevnu dozvolu za jednostavnu građevinu**Članak 31.**

(1) Zahtjevu za izdavanje građevne dozvole za jednostavnu građevinu, prilaže se:

- dokaz o vlasništvu zemljišta odnosno građevine;
- crtež građevine s naznačenim mjerama, a po potrebi i proračun statike iz članka 21. stavka 4. ovog Zakona;
- izvadak iz katastarskog plana s ucrtanom situacijom građevine i ucrtanim susjednim građevinama;
- opis radova;
- odgovarajući akti prema članku 33. ovog Zakona;
- drugi prilozi određeni posebnim zakonom.

(2) Jednostavna građevina, prema ovom Zakonu, je:

- gospodarski objekt površine do 20 m² i visine sljemena do 4,0 m;
- pomoćni objekt površine do 30 m² (garaža, spremište, drvarnica i sl.) koji se gradi na zemljištu koje služi za redovnu upotrebu stambene ili poslovne zgrade za koju je izdana građevna dozvola;
- objekt protugradne obrane, objekt za sigurnost plovidbe (objekt signalizacije) i objekt koji služi snabdijevanju i održavanju objekta za sigurnost plovidbe (mol, pristanište, prilazni put, kućica za agregat, spremište za čamce i dr.);

- cesta koja služi za eksploataciju šume, naftonosnog polja i druge eksploatacije;
- kabelski i zračni priključak na niskonaponsku mrežu i PTT mrežu kao i vodovi kojima se postojeća građevina priključuje na komunalne instalacije (vodovod, kanalizacija, plinovod, parovod).

Dokaz vlasništva**Članak 32.**

(1) Dokazom vlasništva zemljišta, odnosno građevine iz članka 30. stavak 2. točka 1. i članka 31. stavak 1. točka 1. smatra se:

- izvadak iz zemljišne knjige ili akt nadležnog organa, na temelju kojeg je investitor stekao pravo vlasništva,
- ugovor ili akt nadležnog organa, na temelju kojeg je investitor stekao pravo građenja.

Usklađivanje glavnog projekta s posebnim zakonima**Članak 33.**

(1) Tijelo graditeljstva dužno je na zahtjev investitora ili projektanta priopćiti od kojih tijela i poduzeća je potrebno prema odredbama posebnih zakona, pribaviti:

- uvjete u skladu s kojima mora biti izrađen glavni projekt, odnosno crtež građevine,
- odgovarajuće isprave (suglasnost, potvrda, mišljenje i sl.), o usklađenosti glavnog projekta, odnosno crteža građevine s lokacijskom dozvolom i posebnim uvjetima ili izvodom iz detaljnog plana uređenja.

(2) Glavni projekt, odnosno crtež građevine mora biti usklađen s odredbama posebnih zakona, odnosno s pribavljenim uvjetima iz stavka 1. ovoga članka prije podnošenja zahtjeva za građevnu dozvolu.

Kontrola projekata**Članak 34.**

(1) Kontrola glavnog projekta, ovisno o vrsti građevine, mora se obaviti glede:

- mehaničke otpornosti i stabilnosti,
- zaštite od buke i vibracija,
- uštede energije i toplinske zaštite.

(2) Kontrolu glavnog projekta investitor može povjeriti samo ovlaštenom revidentu iz članka 19. ovog Zakona.

(3) Ovlašteni revident koji je obavio kontrolu projekta dužan je o tome sastaviti pisano izvješće i ovjeriti dijelove projekta prema zapisu iz stavka 7. ovog članka.

(4) U izvješću o obavljenoj kontroli ovlašteni revident može zahtijevati od investitora da:

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

- prije početka izvođenja određenih radova, obavi kontrolu dijela izvedbenog projekta koji se odnosi na te radove;
- obavi pregled izvedenih radova u određenoj fazi građenja.

(5) O obavljenoj kontroli, odnosno pregledu prema stavku 4. ovog članka ovlašteni revident dužan je sastaviti pisano izvješće.

(6) Ako je glavni projekt izrađen u inozemstvu podliježe kontroli iz stavka 1. ovog članka kao i kontroli glede sukladnosti izrade s odredbama ovog Zakona i normama neovisno o vrsti i veličini građevine.

(7) Sadržaj i način obavljanja kontrole projekta način ovjere projekta, način nadoknade (pristojbe i troškovi) za obavljenu kontrolu, te za koje građevine, odnosno radove je obvezna kontrola projekata propisat će ministar posebnim propisom.

Postupak izdavanja građevne dozvole

Članak 35.

(1) Ako su ispunjeni uvjeti propisani ovim Zakonom, tijelo graditeljstva dužno je izdati građevnu dozvolu u roku od 30 dana od dana primitka urednog zahtjeva.

(2) Građevnom dozvolom utvrđuje se da je glavni projekt, odnosno crtež građevine s opisom radova izrađen u skladu s utvrđenim i propisanim uvjetima koje mora ispunjavati građevina na određenoj lokaciji te da su ispunjeni uvjeti iz članka 30. stavka 2. ovog Zakona.

(3) Glavni projekt, odnosno crtež građevine s opisom radova sastavni je dio građevne dozvole, što na projektu, odnosno crtežu građevine mora biti naznačeno i ovjereno potpisom djelatnika i pečatom tijela graditeljstva koje je tu dozvolu izdalo.

(4) Kada tijelo graditeljstva utvrdi da nisu ispunjeni propisani uvjeti za izdavanje građevne dozvole, pisano će odrediti investitoru rok za ispunjenje tih uvjeta.

(5) Ukoliko investitor u određenom roku ne ispuni sve uvjete, tijelo graditeljstva odbit će, rješenjem, zahtjev za izdavanje građevne dozvole.

Izdavanje građevne dozvole po dijelovima građevine

Članak 36.

(1) Građevna dozvola izdaje se za građenje cijele građevine.

(2) Iznimno od odredbe stavka 1. ovog članka, na zahtjev investitora građevna dozvola može se izdati i po dijelovima građevine.

(3) Prije podnošenja zahtjeva za izdavanje građevne dozvole prema odredbi stavka 2. ovog članka, investitor je dužan ishoditi načelnu dozvolu za cijelu građevinu.

Načelna dozvola

Članak 37.

(1) Načelnom dozvolom, po zahtjevu investitora, određuju se dijelovi građevine za koje će se izdavati građevna dozvola.

(2) Na temelju načelne dozvole može se započeti s pripremnim radovima, ali se ne može započeti s izvođenjem radova na građevini.

(3) Zahtjevu za izdavanje načelne dozvole prilaže se:

- tri primjerka izvataka iz idejnog projekta,
- načelne suglasnosti nadležnih tijela ili poduzeća kada to, ovisno o vrsti građevine, odredi tijelo graditeljstva,
- popis dijelova građevine za koje će se izdavati građevne dozvole i redosljed podnošenja zahtjeva.

(4) Izvadak iz idejnog projekta iz stavka 3. točke 1. ovog članka, sadrži:

- nacрте osnovnih tehničkih rješenja građevine s objektima infrastrukture,
- lokacijsku dozvolu i posebne uvjete,
- situaciju građevine ucrtane u geodetsku podlogu odgovarajućeg mjerila,
- shemu tehnološkog procesa s naznakom opreme i njezinim svojstvima,
- način napajanja građevine energijom i potrebne količine energije i dr.

(5) Izvadak iz idejnog projekta sastavni je dio načelne dozvole što na njemu mora biti naznačeno i ovjereno potpisom djelatnika i pečatom tijela graditeljstva.

(6) Na postupak izdavanja načelne dozvole odgovarajuće se primjenjuju odredbe ovog Zakona koje se odnose na postupak izdavanja građevne dozvole.

Građevna dozvola za privremene građevine

Članak 38.

(1) Pripremni radovi za potrebe gradilišta izvode se na temelju građevne ili načelne dozvole za građevinu.

(2) Iznimno od odredbe stavka 1. ovog članka, građevna dozvola potrebna je za privremene građevine i pripreme radove koji mogu biti opasni po život i zdravlje ljudi, promet, okoliš, kao za:

- asfaltnu bazu, separaciju agregata, tvornicu betona i sl. koja će se koristiti za građenje više građevina kroz duže vremensko razdoblje,
- dalekovod i transformatorsku stanicu koju je potrebno graditi radi napajanja gradilišta električnom energijom,
- prijenosne spremnike za smještaj, čuvanje ili držanje eksplozivnih tvari;
- složnije radove koji mogu utjecati na život i zdravlje ljudi ili na stabilnost građevine.

(3) Građevnom dozvolom iz stavka 2. ovog članka mora se odrediti rok u kome se privremena građevina mora ukloniti.

Članak 39.

(1) Građevine za potrebe sajmova i javnih manifestacija, privremeni montažni objekti mogu se

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

postavljati na temelju građevne dozvole za privremene građevine.

(2) Građevnom dozvolom iz stavka 1. ovog članka mora se odrediti rok u kome se privremena građevina mora ukloniti.

Izmjena i dopuna građevne dozvole

Članak 40.

(1) Investitor je dužan ishoditi izmjenu ili dopunu građevne dozvole ukoliko tijekom građenja namjerava na građevini izvršiti izmjene ili dopune kojima se može utjecati na bilo koje tehničko svojstvo građevine prema poglavlju II. ovog Zakona ili te izmjene nisu u skladu s uvjetima iz članka 33. stavka 1. ovog Zakona.

(2) Ako se u tijeku građenja promijeni investitor novi investitor dužan je od tijela graditeljstva zatražiti izmjenu građevne dozvole u svezi s promjenom imena investitora.

Prestanak važenja građevne dozvole

Članak 41.

(1) Građevna dozvola prestaje važiti ako se s radovima na građevini za koju je građevna dozvola izdana ne započne u roku od dvije godine od dana pravomoćnosti građevne dozvole.

(2) Važenje građevne dozvole može se, po zahtjevu investitora, produžiti za još dvije godine ako se nisu promijenili uvjeti iz članka 33. stavka 1. ovog Zakona ili ako se nisu promijenile tehničke karakteristike prema poglavlju II. ovog Zakona, u skladu s kojima je izdana građevna dozvola.

Izjavljivanje žalbe

Članak 42.

(1) Rješenje koje donosi Ministarstvo konačno je u upravnom postupku i protiv istog nije dopuštena žalba ali se može pokrenuti upravni spor kod Županijskog suda.

(2) Po žalbama na prvostupanjska rješenja nadležne općinske službe u drugom stupnju rješava Ministarstvo.

VII. GRADILIŠTE

Uredjenje gradilišta

Članak 43.

(1) Gradilište mora biti ograđeno radi sprečavanja nekontroliranog pristupa ljudi na gradilište.

(2) Na gradilištu koje se proteže na velikim prostranstvima (željezničke pruge, ceste, dalekovodi i sl.) dijelovi gradilišta koji se ne mogu ograditi moraju biti zaštićeni određenim prometnim znakovima ili označeni na drugi način.

(3) Uz javnoprometne površine zabranjeno je ograđivati gradilište bodljikavom žicom ili na drugi način koji bi mogao ugrožavati prolaznike. Na određenim gradskim područjima može se odrediti poseban vanjski izgled ograde.

(4) Pripremni radovi za građenje mogu se izvoditi na zemljištu koje nije vlasništvo investitora samo ako je investitor prethodno ishodio suglasnost vlasnika tog zemljišta.

(5) Investitor ili izvoditelj dužni su, za privremeno zauzimanje susjednog, odnosno obližnjeg zemljišta za potrebe gradilišta, postupati prema odredbama posebnih zakona.

(6) Za privremeno zauzimanje javnoprometnih površina za potrebe gradilišta investitor ili izvoditelj dužan je ishoditi odobrenje nadležnog tijela općine, odnosno poduzeća određenog posebnim zakonom.

(7) Izgrađene privremene građevine i postavljena oprema gradilišta moraju biti stabilni i odgovarati propisanim uvjetima zaštite od požara i eksplozije, zaštite na radu i svim drugim mjerama zaštite radi sprečavanja ugrožavanja života i zdravlja ljudi.

(8) Sve privremene građevine izgrađene u okviru pripremnih radova, oprema gradilišta, neutrošeni građevinski i drugi materijal, otpad i sl. moraju biti uklonjeni, a zemljište na području gradilišta kao i na prilazu gradilištu dovedeno u uredno stanje u roku od mjesec dana nakon izdavanja uporabne dozvole.

Dokumentacija na gradilištu

Članak 44.

(1) Izvoditelj na gradilištu mora imati:

- rješenje o upisu u registar djelatnosti;
- akt o postavljenju voditelja građenja, odnosno pojedinih radova;
- građevnu dozvolu;
- projekte na osnovi kojih je izdana građevna dozvola;
- izvedbene projekte sa svim izmjenama i dopunama;
- građevinski dnevnik;
- dokumentaciju o ispitivanju ugrađenog materijala, proizvoda i opreme prema programu ispitivanja iz projekta.
- elaborat o iskoličenju građevine izrađen od fizičke ili pravne osobe registrirane za obavljanje te djelatnosti po posebnom propisu.

(2) U slučaju kada je investitor fizička osoba koja gradi za svoje potrebe građevinu iz članka 17. stavka 3. ovog Zakona, izvoditelj na gradilištu ne mora imati dokumentaciju iz stavka 1. točke 1., 2., 6. i 7. ovog članka.

(3) Uvjete, način i obrazac vođenja građevinskog dnevnika na gradilištu propisat će ministar posebnim propisom.

VIII. UPORABNA DOZVOLA

Članak 45.

(1) Izgrađena građevina smije se početi koristiti odnosno staviti u pogon nakon što tijelo graditeljstva izda dozvolu za njezinu uporabu (u daljnjem tekstu: "uporabna dozvola").

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

(2) Uporabna dozvola za izgrađenu građevinu izdaje se nakon izvršenog tehničkog pregleda.

Zahtjev za izdavanje uporabne dozvole**Članak 46.**

(1) Zahtjev za izdavanje uporabne dozvole investitor ili osoba koja je na temelju valjanog pravnog posla ili nasljeđivanjem stekla od investitora pravo vlasništva, podnosi tijelu graditeljstva koje je izdalo građevnu dozvolu za građenje građevine.

(2) Zahtjev iz stavka 1. ovog članka mora sadržavati broj i datum građevne dozvole, naziv i vrstu građevine te mjesto građenja i podatke o sudionicima u građenju.

Tehnički pregled**Članak 47.**

(1) Tijelo graditeljstva dužno je u roku 30 dana od dana primitka urednog zahtjeva obaviti tehnički pregled građevine.

(2) O mjestu, danu i satu obavljanja tehničkog pregleda tijelo graditeljstva dužno je obavijestiti investitora. Investitor je dužan, pri tehničkom pregledu, osigurati nazočnost sudionika u građenju.

(3) Tehnički pregled obavlja komisija koju osniva tijelo graditeljstva iz članka 46. stavka 1. ovog Zakona.

(4) Tijelo graditeljstva imenuje predsjednika komisije i određuje tijela i poduzeća koja upućuju svog predstavnika kao člana komisije.

(5) Članovi komisije su stručni djelatnici tijela graditeljstva i predstavnici onih tijela i poduzeća koji su izdali odgovarajuće isprave prema članku 33. stavku 1. ovog Zakona.

(6) Tehničkim pregledom utvrđuje se da li je građevina izgrađena u skladu s građevnom dozvolom, tehničkim propisima i tehničkim normama za određenu građevinu.

(7) Za građevine iz članka 31. stavak 2. ovog Zakona, tehnički pregled obavlja samo stručni djelatnik tijela graditeljstva.

(8) O izvršenom tehničkom pregledu sastavlja se zapisnik u koji se unosi i mišljenje članova komisije o tome da li se izgrađena građevina može koristiti ili se moraju prethodno otkloniti utvrđeni nedostaci ili se ne može izdati uporabna dozvola. U zapisnik se unose i eventualna odvojena mišljenja pojedinih članova komisije, uz navođenje razloga zbog kojih je mišljenje odvojeno.

(9) Nadležni inspektori mogu prisustvovati tehničkom pregledu građevine i mogu u zapisnik komisije unijeti svoje mišljenje i prijedloge glede tehničke ispravnosti građevine.

(10) Zapisnik o rezultatima rada tehničkog pregleda potpisuju predsjednik i članovi komisije.

(11) Predsjednik komisije za tehnički pregled, odnosno stručni djelatnik, koji je obavio tehnički pregled, dužan je nakon obavljenog tehničkog pregleda zapisnik iz stavka 8. ovog članka dostaviti tijelu graditeljstva najkasnije u roku od osam dana po izvršenom tehničkom pregledu.

Dužnost investitora u postupku**Članak 48.**

(1) Investitor je dužan, najkasnije na dan tehničkog pregleda, komisiji za tehnički pregled dati na uvid:

- dokumentaciju iz članka 44. ovog Zakona;
- situacijski nacrt građevine kao dio geodetskog elaborata ovjerenog po tijelu za katastar i geodetske poslove izrađenog od fizičke ili pravne osobe registrirane za obavljanje te djelatnosti po posebnom propisu;
- dokaze o postignutoj kvaliteti radova, građevinskih proizvoda i opreme;
- izvješća ovlaštenih revidenata o obavljenoj kontroli prema članku 34. stavku 5. ovog Zakona
- završno izvješće nadzornog inženjera o izvedbi građevine.

(2) U slučaju kada je investitor fizička osoba, koji je sagradio za svoje potrebe građevinu iz članka 17. stavka 3. ovog Zakona, komisiji za tehnički pregled ne prilaže se dokumentacija iz članka 44. stavka 1., 2., 6. i 7. ovog Zakona, ali se prilaže rješenje o imenovanju nadzornog inženjera.

(3) U slučaju kada je investitor sagradio građevinu iz članka 31. stavka 2. ovog Zakona, komisiji za tehnički pregled ne prilaže se dokumentacija iz članka 43. stavka 1. točke 1., 2., 5. i 7. ovog Zakona.

Postupak izdavanja uporabne dozvole**Članak 49.**

(1) Zahtjev za izdavanje uporabne dozvole odbit će se:

- ako je građevina izgrađena bez građevne dozvole;
- ako su tijekom građenja izvršene izmjene i dopune na građevini za koje nije ishoda izmjena ili dopuna građevne dozvole;
- ako se u ostavljenom roku nisu otklonili nedostaci koji bitno utječu na pouzdanost i sigurnost građevine.

(2) Ako su tehničkim pregledom utvrđeni nedostaci koje je potrebno otkloniti, a ti nedostaci ne utječu na tehnička svojstva bitna za građevinu prema poglavlju II. ovog Zakona, može se izdati uporabna dozvola i odrediti rok u kojem se moraju uočeni nedostaci otkloniti.

(3) Ako se u roku iz stavka 2. ovog članka ne otklone utvrđeni nedostaci, tijelo graditeljstva ukinut će uporabnu dozvolu.

(4) Ako postoji potreba ispitivanja tehničkih karakteristika građevine putem probnog rada, investitor je obavezan početak probnog rada prijaviti nadležnim tijelima koja su izdala isprave iz članka 35. stavka 1. ovog Zakona.

Uporabna dozvola za dio građevine**Članak 50.**

(1) Uporabna dozvola može se na zahtjev investitora izdati i za dio građevine prije dovršetka građenja cijele građevine:

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

- kada je to potrebno radi nastavka i dovršenja gradnje (npr: korištenja mosta za pristup gradilištu, trafostanice i dalekovoda za snadbijevanje energijom i dr.);
- kada se određeni dio građevine može privedi svojoj namjeni prije dovršenja cijele građevine.

Izjavljivanje žalbe**Članak 51.**

(1) Protiv rješenja donesenog na temelju članaka 49 i 50. ovog Zakona, žalbu može izjaviti pored investitora i izvoditelj građenja.

(2) Žalba ne odlaže izvršenje rješenja prvostupanjskog organa kojim se naređuje rušenje, odnosno uklanjanje građevine ili pojedinih njegovih dijelova, ako je takovo rješenje donijeto iz razloga što je utvrđeno da građevina nije stabilna, što postoji izravna opasnost po život ili zdravlje ljudi, promet ili susjedne objekte, ako se ta opasnost drugim mjerama ne može ukloniti i ako je u rješenju predviđeno da žalba ne odlaže izvršenje rješenja.

Troškovi postupka**Članak 52.**

(1) Ako se tehnički pregled obavlja izvan mjesta u kojem se nalazi sjedište tijela graditeljstva, investitor je dužan naknaditi tom tijelu putne troškove i dnevnice članova komisije.

(2) Ako je za člana komisije imenovan predstavnik stručnog tijela ili poduzeća koje nije izdalo ispravu o usklađenosti projekta s utvrđenim uvjetima, investitor je dužan tijelu graditeljstva nadoknaditi troškove prema posebnom propisu koji se odnosi na vještake.

Članak 53.

(1) Sud će građevinu upisati u zemljišne knjige ako je za istu izdana uporabna dozvola.

(2) Sud će građevinu upisati u zemljišne knjige i bez uporabne dozvole, ali će po službenoj dužnosti u zemljišnoj knjizi u teretnom listu (list C) zabilježiti da ta dozvola nije priložena.

(3) U slučaju iz stavka 2. ovog članka, radi osiguranja potraživanja, glede troškova pripreme zemljišta i troškova izgradnje komunalnih objekata i uređaja sukladno posebnim propisima, tražitelj ima zakonsko založno pravo (hipoteka) na građevini.

IX. KORIŠTENJE I ODRŽAVANJE GRAĐEVINE**Članak 54.**

(1) Građevina se može koristiti samo na način sukladan njezinoj namjeni.

(2) Vlasnik građevine dužan je održavati građevinu na način da se u predviđenom vremenu njezinog trajanja očuvaju tehnička svojstva bitna za građevinu iz poglavlja II. ovog Zakona.

(3) Za građevinu, konstrukciju ili opremu čija pouzdanost ovisi o redovnom održavanju, tehničke propise kojima se propisuje način održavanja donosi ministar.

X. UKLANJANJE GRAĐEVINE**Članak 55.**

(1) Uklanjanju građevine ili njezinog dijela, ako se ne radi o uklanjanju temeljem inspeksijskog rješenja, može se pristupiti samo na temelju dozvole za uklanjanje.

(2) Dozvolu za uklanjanje izdaje nadležni općinski ured.

(3) Za građevine iz članka 29. ovog Zakona dozvolu za uklanjanje izdaje Ministarstvo.

(4) Zahtjevu za uklanjanje građevine prilaže se:

- dokaz o vlasništvu građevine,
- projekt uklanjanja građevine,
- suglasnosti nadležnih tijela ako se tim uklanjanjem može ugroziti javni interes (npr. zaštita spomenika kulture, zaštita komunalnih i drugih instalacija i dr.).

(5) Projekt uklanjanja građevine sadrži:

- nacрте,
- tehnički opis uklanjanja građevine i
- proračune stabilnosti konstrukcije ili njenih djelovanja tijekom uklanjanja, odnosno demontaže.

(6) Projekt uklanjanja građevine iz članka 15. stavka 6. i članka 31. stavka 2. ovog Zakona sadrži samo tehnički opis uklanjanja građevine.

(7) Odredbe ovog članka odgovarajuće se primjenju u na uklanjanje građevine po rješenju građevinskog inspektora prema članku 66. ovog Zakona.

XI. INSPEKCIJSKI NADZOR**Odredbe o inspeksijskom nadzoru****Članak 56.**

(1) Inspeksijski nadzor, prema ovom Zakonu, provodi u drugom stupnju građevinski inspektor u Ministarstvu, a u prvom stupnju građevinski inspektor u nadležnom uredu općine.

(2) Građevinski inspektor svoj identitet dokazuje službenom iskaznicom.

(3) Način izdavanja, sadržaj i oblik propisat će ministar posebnim propisom.

Članak 57.

(1) Za građevinskog inspektora u Ministarstvu može se imenovati samo diplomirani inženjer građevinske ili arhitektonske struke s najmanje tri godine radnog iskustva i

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

položenim stručnim ispitom za obavljanje određenih poslova u građenju. Iznimno, poslove građevinske inspekcije mogu obavljati i drugi državni službenici Ministarstva, temeljem posebnog ovlaštenja ministra.

(2) Za građevinskog inspektora u općinskom uredu može se postaviti diplomirani inženjer građevinske ili arhitektonske struke s najmanje dvije godine radnog iskustva i položenim stručnim ispitom za obavljanje određenih poslova u građenju. Iznimno, poslove građevinske inspekcije u općinskom uredu mogu obavljati i drugi službenici općinskog ureda temeljem posebnog ovlaštenja općinskog načelnika.

(3) Za građevinskog inspektora u općinskom uredu može se imenovati inženjer ili viši tehničar građevinske ili arhitektonske struke s najmanje pet godina radnog iskustva i položenim stručnim ispitom za obavljanje određenih poslova u građenju ili osoba srednje stručne sprema arhitektonske ili građevinske struke s najmanje osam godina radnog iskustva i položenim stručnim ispitom za obavljanje određenih poslova u građenju.

(4) Osim uvjeta iz stavka 1., 2. i 3. ovog članka, građevinski inspektor mora ispunjavati i uvjete iz Zakona o upravi Hercegbosanske županije.

Članak 58.

(1) Građevinski inspektor u Ministarstvu provodi nadzor kod građenja građevina za koje građevnu dozvolu izdaje Ministarstvo, a općinski građevinski inspektor provodi nadzor kod građenja građevina za koje građevnu dozvolu izdaje općinski ured.

(2) Građevinski inspektor u Ministarstvu može neposredno postupati u predmetima iz nadležnosti općinskog ureda.

(3) Građevinski inspektor provodi nadzor nad radom sudionika u građenju i održavanju građevine te kvalitete građevinskih proizvoda, glede primjene ovog Zakona i propisa donesenih na temelju ovog Zakona kao i propisa iz područja normizacije, ukoliko posebnim zakonom nije drugačije određeno, kao i nad izvođenjem radova za koje nije potrebna građevna dozvola.

(4) Građevinske proizvode koji se upotrebljavaju u građenju nad kojim nadzor kvalitete provodi građevinski inspektor u Ministarstvu odnosno u nadležnim općinskim službama odredit će ministar posebnim propisom.

Članak 59.

(1) Sudionici u građenju, vlasnik odnosno korisnik građevine dužni su građevinskom inspektoru omogućiti provođenje nadzora te dati na uvid svu dokumentaciju, omogućiti pregled građevine i proizvoda kao i obavljanje drugih radnji u svezi s nadzorom.

Članak 60.

(1) Kada građevinski inspektor utvrdi povredu propisa čije izvršenje je ovlašten nadzirati, dužan je po službenoj dužnosti pokrenuti postupak i poduzeti odgovarajuće mjere u skladu sa zakonom.

Članak 61.

(1) Kada građevinski inspektor nesumnjivo utvrdi povredu propisa čije izvršenje nadzire, rješenje može donijeti i bez saslušanja stranaka.

Članak 62.

(1) U provođenju nadzora građevinski inspektor ima pravo i dužnost sudionicima u građenju narediti otklanjanje nepravilnosti, obustavu građenja, uklanjanje građevine i izricati upravne mjere.

(2) Građevinski inspektor u Ministarstvu rješava žalbe u drugostupanjskom inspeksijskom upravnom postupku.

(3) U provođenju nadzora građevinski inspektor može postupati u smislu stavka 1. ovog članka i u slučaju kada je građevina upisana u zemljišne knjige, a u istima je izvršena zabilježba da je ta građevina upisana bez uporabne dozvole.

Otklanjanje nepravilnosti**Članak 63.**

(1) U provođenju nadzora građevinski inspektor ima pravo i dužnost narediti vlasniku postojeće građevine odnosno upravitelju stambene zgrade otklanjanje nedostataka na građevini koji su nastali ili su uočeni tijekom njezinog korištenja, ako utvrdi da ti nedostaci mogu ugroziti stabilnost građevine ili susjednih građevina ili život i zdravlje ljudi. Građevinski inspektor može ujedno narediti i hitne mjere osiguranja do izvršenja naloga kada ocijeni da je to potrebno.

(2) U provođenju nadzora građevinski inspektor ima pravo i dužnost narediti vlasniku postojeće građevine da otkloni nedostatke na građevini koji su nastali ili su uočeni tijekom njezinog korištenja, ako utvrdi da ti nedostaci mogu ugroziti stabilnost građevine ili susjednih građevina, život i zdravlje ljudi.

Članak 64.

(1) Ako inspektor u provođenju nadzora nad kvalitetom građevinskog proizvoda utvrdi nepravilnost, dužan je donijeti rješenje o otklanjanju utvrđenih nepravilnosti.

(2) Ako građevinski inspektor utvrdi da građevinski proizvod ne odgovara propisima te da zbog toga postoji opasnost za život i zdravlje ljudi i okoliš, donijet će rješenje o zabrani ugradbe takvog proizvoda.

Obustava građenja**Članak 65.**

(1) Građevinski inspektor ima pravo i dužnost narediti da se obustavi daljnje građenje, odnosno izvođenje pojedinih radova:

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

- ako se građevina gradi odnosno rekonstruira protivno građevnoj dozvoli, te odrediti primjereni rok za usklađivanje izvedenog stanja s odobrenim projektom ili crtežom građevine, odnosno ishodenje izmjene ili dopune građevne dozvole;
- ako se nakon zaključka kojim se dopušta postupak obnove građevne dozvole nastavi s izvođenjem radova;
- ako se građevina gradi odnosno rekonstruira a da u roku određenom rješenjem iz članka 62. stavka 1. ovog Zakona nisu otklonjeni utvrđeni nedostaci;
- ako utvrdi nedostatke i nepravilnosti u projektu ili izvođenju radova koji mogu ugroziti tehnička svojstva bitna za građevinu propisana poglavljem II. ovog Zakona te odrediti primjereni rok za otklanjanjem tih nedostataka;
- ako utvrdi da se radovi izvode na način da se ugrožava pouzdanost susjednih građevina, stabilnost tla na okolnom zemljištu, prometne površine, komunalne i druge instalacije i dr. te narediti hitne mjere zaštite, ako je to potrebno.

(2) U slučaju iz stavka 1. alineje 2, 4. i 5. ovog članka građevinski inspektor naredit će na licu mjesta i zatvaranje gradilišta posebnom oznakom.

(3) Način zatvaranja i označavanja zatvorenog gradilišta odnosno građevine propisat će ministar posebnim propisom.

Uklanjanje građevine

Članak 66.

(1) Građevinski inspektor ima pravo i dužnost narediti da se građevina ili njezin dio ukloni odnosno uspostavi prijašnje stanje:

- ako se gradi ili je izgrađena bez građevne dozvole;
- ako se gradi protivno građevnoj dozvoli, a u određenom roku se nije uskladilo izvedeno stanje s odobrenim projektom ili crtežom građevine, odnosno nije ishodila izmjena ili dopuna građevne dozvole (članak 65. stavak 1. alineja 1.);
- ako tijekom građenja utvrdi neatklonjive nedostatke zbog kojih je ugrožena stabilnost građevine ili stabilnost okolnih građevina ili su na drugi način ugroženi životi ljudi ili okoliš. Građevinski inspektor naredit će, kada je to potrebno, i hitne mjere osiguranja do izvršenja naloga;
- narediti vlasniku građevine da ukloni građevinu ili njezin dio ako utvrdi da je uslijed dotrajalosti ili većih oštećenja neposredno ugrožena stabilnost građevine ili njezinog dijela, te ona predstavlja opasnost za susjedne građevine i život ljudi, a ta se opasnost ne može na drugi način otkloniti. Građevinski inspektor ujedno naređuje i hitne mjere osiguranja do izvršenja naloga (npr: podupiranje konstrukcije, sklanjanje ljudi i sl.).

(2) U slučaju iz stavka 1. ovog članka građevinski inspektor će prije donošenja rješenja narediti na licu mjesta zatvaranje gradilišta posebnom oznakom.

(3) Ako se u skladu s člankom 43. stavkom 8. ovog Zakona ne uklone privremene građevine izgrađene na gradilištu u okviru pripremnih radova (baraka, nadstrešnica, instalacije, skladište, zajednička nastamba i dr. objekti i uređaji), građevinski inspektor naredit će uklanjanje tih građevina.

(4) Ako se građevina iz stavka 1. alineje 4. ovog članka nalazi u naseljima ili dijelovima naselja, koja su upisana u registru spomenika kulture kao urbanistička cjelina, ili je građevina spomenik kulture ili se nalazi na zaštićenom dijelu prirode, rješenje o uklanjanju ne može se donijeti bez suglasnosti tijela županijske uprave nadležnog za zaštitu kulturne i prirodne baštine. Nadležno tijelo županijske uprave za zaštitu kulturne i prirodne baštine dužno je izdati suglasnost najkasnije u roku od 15 dana.

(5) Ako u slučaju iz stavka 1. ovog članka investitor ne postupi po rješenju građevinskog inspektora o uklanjanju građevine ili njezinog dijela, rješenje će se izvršiti putem druge osobe na trošak izvršenika.

(6) Način izvršenja rješenja određuje građevinski inspektor.

Članak 67.

(1) Iznimno od odredbe članka 66. stavka 1. alineje 1. ovog Zakona, u slučaju rekonstrukcije građevine bez građevne dozvole koja je registrirana kao spomenik kulture građevinski inspektor ima pravo i dužnost na licu mjesta narediti da se obustavi daljnje građenje odnosno izvođenje pojedinih radova te narediti uspostavu prijašnjeg stanja odnosno popravak građevine. Građevinski inspektor ujedno naređuje zatvaranje gradilišta posebnom oznakom, kao i hitne mjere osiguranja ukoliko je to potrebno.

(2) Rješenjem iz stavka 1. ovog članka ujedno se naređuje investitoru da u roku od 3 dana od nadležnog tijela županijskog Ministarstva društvenih djelatnosti zatraži određivanje načina uspostave prijašnjeg stanja odnosno popravak građevine.

(3) O slučaju iz stavka 1. ovog članka građevinski inspektor dužan je izvijestiti županijsko Ministarstvo društvenih djelatnosti i nadležnu policijsku upravu.

(4) Nadležno tijelo županijskog ministarstva društvenih djelatnosti dužno je nalaz i mišljenje o uspostavi prijašnjeg stanja odnosno popravku spomenika kulture dostaviti građevinskom inspektoru najkasnije u roku od 15 dana od dana podnošenja zahtjeva iz stavka 3. ovog članka.

Članak 68.

(1) Odredbe članka 65. i članka 66. ovog Zakona odgovarajuće se primjenjuju i u slučaju kada se građevina gradi suprotno odnosno bez lokacijske dozvole na temelju koje se može graditi.

Upravne mjere

Članak 69.

(1) Ako se u slučajevima iz članka 63. stavka 1., članka 64., članka 65. stavka 1. alineja 1., 3., 4., 5. i 6. i članka 67. ovog Zakona ne postupi po rješenju

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

građevinskog inspektora, investitor odnosno vlasnik građevine će se na izvršenje prisiliti upravnom mjerom u visini 2000 KM.

(2) Ukoliko investitor odnosno vlasnik građevine ne izvrši rješenje doneseno temeljem odredbe članka 63. stavka 2., članka 65. stavka 1. alineje 3., 4. i 5. i članka 67. ovog Zakona i nakon izrečene upravne mjere rješenje će se izvršiti putem druge osobe na trošak izvršenika.

(3) Ukoliko investitor odnosno vlasnik građevine ne izvrši rješenje članka 65. stavka 1. alineje 1. kojim je naređena obustava radova i nakon izrečene upravne mjere, rješenje će se izvršiti uklanjanjem građevine ili njezinog dijela.

(4) Iznos naplaćenih upravnih mjera iz stavka 1. ovog članka, prihod su Proračuna Hercegbosanske županije.

(5) Troškovi uklanjanja građevine putem druge osobe do naplate od investitora odnosno vlasnika građevine namirit će se iz proračuna korisnika naplaćenih upravnih mjera.

Članak 70.

(1) Kada građevinski inspektor u Ministarstvu postupa u predmetima iz nadležnosti općinskog ureda, poslove administrativnog izvršenja rješenja obavlja taj ured.

Inspekcijsko rješenje**Članak 71.**

(1) Rješenjem o obustavi građenja investitor se ujedno upozorava da će se narediti uklanjanje građevine ili njenog dijela koji se izgradi za vrijeme dok je na snazi obustava daljnjeg građenja.

(2) Mjere iz članka 63., 64., 65., 66. i 67. ovog Zakona građevinski inspektor naređuje pismenim ili usmenim rješenjem.

(3) Kada je doneseno usmeno rješenje, pismeni otpis mora se otpremiti stranci u roku od osam dana od dana kada je priopćeno.

(4) Obveza izvršenja usmenog rješenja počinje teći od trenutka kada je rješenje priopćeno stranci.

(5) Žalba izjavljena protiv rješenja građevinskog inspektora ne odgađa izvršenje rješenja.

Članak 72.

(1) Ako je investitor građevine koja se gradi protivno propisima nepoznat ili nepoznatog boravišta, rješenje i zaključak o dozvoli izvršenja oglasit će se na oglasnoj ploči općinskog ureda. Obavijest o tome ostavlja se i na gradilištu odnosno građevini.

(2) Obveza izvršenja akta iz stavka 1. ovog članka kao i rok za žalbu počinje teći od prvog narednog dana od dana oglašavanja.

Članak 73.

(1) Ako u provođenju inspekcijskog nadzora građevinski inspektor utvrdi da je građevnom odnosno uporabnom dozvolom koje su konačne u upravnom postupku povrijeđen ovaj Zakon, predložiti će Ministarstvu

da takovu dozvolu poništi odnosno ukine po pravu nadzora.

XII. UPRAVNI NADZOR**Članak 74.**

(1) Ako se u provođenju nadzora utvrdi da su građevnom dozvolom koja je konačna u upravnom postupku povrijeđene odredbe ovog Zakona, Ministarstvo će takvu dozvolu poništiti po pravu nadzora.

(2) Ako se u provođenju nadzora utvrdi da su uporabnom dozvolom koja je konačna u upravnom postupku povrijeđene odredbe ovog Zakona, Ministarstvo će takvu dozvolu po pravu nadzora ukinuti.

(3) Ako se u provođenju nadzora utvrdi da su inspekcijskim rješenjem koje je konačno u upravnom postupku povrijeđene odredbe ovog Zakona, Ministarstvo će takvo rješenje poništiti po pravu nadzora.

(4) Rješenje o poništenju odnosno ukidanju može se donijeti u roku godine dana od dana konačnosti građevne odnosno uporabne dozvole i inspekcijskog rješenja.

XIII. KAZNE ODREDBE**Članak 75.**

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 500 do 3000 KM kaznit će se za prekršaj pravna osoba u ulozi investitora ako:

1. projektiranje, građenje ili provođenje stručnog nadzora povjeri osobi koja nije registrirana za obavljanje tih djelatnosti (članak 15. stavak 2.);
2. ne osigura stručni nadzor nad građenjem (članak 15. stavka 3. i 6.);
3. do dana početka radova ne pribavi elaborat iskoličenju građevine (članak 15. stavak 8.);
4. ne prijavi početak građenja u propisanom roku (članak 15. stavak 9.);
5. u slučaju prekida radova ne osigura građevinu koju gradi i okoliš (članak 15. stavak 10.);
6. ne prijavi promjenu investitora u propisanom roku (članak 15. stavak 11.);
7. pristupi građenju nove ili rekonstrukciji postojeće građevine bez građevne dozvole (članak 25.);
8. kontrolu projekta povjeri osobi koja nema ovlaštenje ministra (članak 34. stavak 2.);
9. gradi protivno građevnoj dozvoli, a nije ishodio izmjenu ili dopunu građevne dozvole (članak 40.);
10. za potrebe gradilišta zauzme susjedno, odnosno obližnje zemljište bez valjanog pravnog osnova (članak 43. stavak 5.);
11. zauzme za potrebe gradilišta javnoprometnu površinu bez valjanog pravnog osnova (članak 43. stavak 6.);
12. po završetku građenja ne raščisti i uredi gradilište i neposredni okoliš (članak 43. stavak 8.);
13. koristi građevinu ili njezin dio bez uporabne dozvole (članak 45.);

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

14. u određenom roku ne otkloni nedostatke utvrđene tehničkim pregledom (članak 49. stavak 2.).
15. ukloni građevinu bez dozvole za uklanjanje (čl. 55. st. 1.).

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba kod investitora novčanom kaznom od 50 do 200 KM.

(3) Novčanom kaznom od 100 do 300 KM kaznit će se fizička osoba u ulozi investitora građevine iz članka 15. stavak 6., članka 31. stavak 2. i članka 39. stavak 1. ovog Zakona:

1. za prekršaj iz stavka 1. ovog članka;
2. ako provodi nadzor, projektira ili izvodi pojedine radove, a ne ispunjava za to propisane uvjete (članak 15. stavak 5.);
3. ako u određenom roku ne ukloni privremenu građevinu (čl.39. st. 2.).

Članak 76.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 500 do 3000 KM kaznit će se za prekršaj pravna osoba koja gradi za račun nepoznatog kupca ako stručni nadzor ne povjeri drugoj pravnoj osobi registriranoj za obavljanje stručnog nadzora (članak 15. stavak 4.).

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovog članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom u iznosu od 100 do 300 KM.

Članak 77.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 500 do 3000 KM kaznit će se za prekršaj pravna ili fizička osoba koja provodi stručni nadzor nad građenjem ako:

1. nije registrirana za obavljanje poslova stručnog nadzora (članak 18. stavak 1.);
2. imenuje nadzornog inženjera koji ne ispunjava uvjete prema odredbama ovog Zakona (članak 18. stavak 3.);
3. ne poduzme mjere da se radovi obavljaju u skladu s građevnom dozvolom, odnosno s projektom (članak 18. stavak 5. alineja 2.);
4. ne poduzme mjere da tehnička svojstva građevine ispune uvjete iz poglavlja II. ovog Zakona (članak 18. stavak 5. alineja 2.);
5. ne poduzme mjere da kvaliteta radova, ugrađenih proizvoda i opreme bude u skladu sa zahtjevima projekta i da bude dokazana odgovarajućim ispitivanjima i dokumentima (članak 18. stavak 5. alineja 3.);

(2) Za prekršaj iz stavka 1. točka 1. i 2. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom u iznosu od 50 do 200 KM.

(3) Za prekršaj iz stavka 1. ovog članka kaznit će se i nadzorni inženjer novčanom kaznom u iznosu od 100 do 300 KM.

(4) Za prekršaj iz stavka 1. točke 3., 4. i 5. ovog članka kaznit će se investitor fizička osoba koja provodi stručni nadzor nad građenjem za svoje potrebe iz članka 15. stavka 6. ovog Zakona novčanom kaznom u iznosu od 100 do 300 KM.

Članak 78.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 500 do 3000 KM kaznit će se za prekršaj pravna osoba kao vlasnik građevine ako:

1. koristi građevinu suprotno njezinoj namjeni (članak 54. stavak 1.);
2. ne održava građevinu, njezinu konstrukciju ili opremu (članak 54. stavak 2.);
3. pristupi uklanjanju ili ukloni građevinu ili njezin dio bez dozvole tijela graditeljstva (članak 55. stavak 1.).

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovog članka kaznit će se i odgovorna osoba vlasnika građevine novčanom kaznom od 50 do 200 KM.

(3) Za prekršaj iz stavka 1. ovog članka kaznit će se i vlasnik kao fizička osoba novčanom kaznom u iznosu od 100 do 300 KM.

Članak 79.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 500 do 3000 KM kaznit će se za prekršaj pravna ili fizička osoba koja projektira ako:

1. nije registrirana za projektiranje (članak 16. stavak 1.);
2. se tijekom građenja utvrdi da nije u propisanoj mjeri ostvareno neko od tehničkih karakteristika građevine iz poglavlja II. ovog Zakona zbog nedostatka u projektu ili zbog neusklađenosti pojedinih projekata (članak 16. stavak 2., 3. i 4.);
3. projektant ne ispunjava propisane uvjete (članak 16. stavak 8.);
4. nije izvedbeni projekt izrađen u skladu s glavnim projektom (članak 22.);
5. ne označi i uveže projekt i njegove dijelove na propisani način (članak 23.);

(2) Za prekršaj iz stavka 1. točke 1., 3. i 5. ovog članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom u iznosu od 50 do 200 KM.

(3) Za prekršaj iz stavka 1. točke 2. ovog članka kaznit će se projektant, projektant voditelj i projektant koordinator novčanom kaznom u iznosu od 100 do 300 KM.

(4) Za prekršaj iz stavka 1. točke 4. ovoga članka kaznit će se projektant odnosno investitor u ulozi projektanta iz članka 15. stavak 5. ovog Zakona novčanom kaznom u iznosu od 100 do 300 KM.

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

Članak 80.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 800 do 5000 KM kaznit će se za prekršaj izvoditelj kao pravna osoba odnosno fizička osoba registrirana za građenje ako:

1. tijekom građenja ne poduzme mjere radi sprečavanja, ugrožavanja, pouzdanosti okolnih građevina, komunalnih i drugih instalacija i stabilnosti okolnog zemljišta (članak 4.);
2. ne gradi u skladu s tehničkim propisima i normama s obveznom primjenom (članak 11.);
3. nije registriran za obavljanje djelatnosti (članak 17 stavak 1.);
4. ne gradi u skladu s građevnom dozvolom (članak 17. stavak 4. alineja 1.);
5. radove ne izvodi tako da tehnička svojstva građevine odgovaraju zahtjevima iz poglavlja II. ovog Zakona (članak 17. stavak 4. alineja 2.);
6. ne ugrađuje proizvode i opremu u skladu s odredbama poglavlja III. ovog Zakona (članak 17. stavak 4. alineja 3.);
7. ne dokaže kvalitetu radova i ugrađenih proizvoda i opreme prema odredbama ovog Zakona i zahtjevima iz projekta (članak 17. stavak 4. alineja 4.);
8. imenuje voditelja građenja ili voditelja pojedinih radova koji ne ispunjava propisane uvjete odnosno ne imenuje voditelja građenja ili voditelja pojedinih radova (članak 17. stavak 5.);
9. pristupi građenju nove ili rekonstrukciji postojeće građevine bez građevne dozvole (članak 25.);
10. ne ogradi odnosno zaštititi ili označi gradilište u skladu s odredbom i članka 43. stavak 1., 2. i 3. ovog Zakona;
11. koristi susjedno, odnosno obližnje zemljište bez valjanog pravnog osnova (članak 43. stavak 5.);
12. koristi javnoprometnu površinu za potrebe gradilišta bez odobrenja nadležnog tijela ili poduzeća (članak 43. stavak 6.);
13. ne raščisti i uredi gradilište i neposredni okoliš po završetku građenja (članak 43. stavak 8.);
14. na gradilištu nema propisanu dokumentaciju (članak 44. stavak 1.);
15. ne vodi građevinski dnevnik u skladu s posebnim propisom (članak 44. stavak 3.);

(2) Za prekršaj iz stavka 1. točke 2., 8. i 13. ovog članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom od 50 do 200 KM.

(3) Za prekršaj iz stavka 1. točke 1., 3. do 7., 9. do 12., 14. i 15. ovog članka kaznit će se i voditelj građenja odnosno pojedinih radova novčanom kaznom u iznosu od 100 do 300 KM.

Članak 81.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 5000 do 50000 KM kaznit će se za prekršaj investitor i izvoditelj ako nastavi graditi odnosno izvoditi pojedine radove nakon zatvaranja gradilišta posebnom oznakom (članak 65. stavak 2. i članak 66. stavak 2.).

Članak 82.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 200 do 2000 KM kaznit će se za prekršaj sudionici u građenju i vlasnik odnosno korisnik građevine koji građevinskom inspektoru onemogućiti provođenje nadzora ili mu ne da na uvid svu traženu dokumentaciju ili mu onemogućiti pregled građevine i proizvoda kao i obavljanje drugih radnji u svezi nadzora (članak 59.).

Članak 83.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 100 do 300 KM kaznit će se za prekršaj ovlašteni revident ako:

1. prilikom kontrole projekta propusti uočiti nedostatke koji mogu znatnije utjecati na tehničke karakteristike građevine utvrđena poglavljem II. ovog Zakona;
2. ako obavi kontrolu projekta u čijoj je izradi u cijelosti ili djelomično sudjelovao ili ga je u cijelosti ili pojedini dio izradila pravna osoba kod kojeg je zaposlen (članak 19. stavak 4.).

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovog članka kaznit će se i pravna osoba kod koje je ovlašteni revident zaposlen novčanom kaznom u iznosu od 500 do 3000 KM.

(3) Za prekršaj iz stavka 1. ovog članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi kod koje je ovlašteni revident zaposlen u novčanom iznosu od 50 do 200 KM.

(4) Uz kaznu za prekršaj iz stavka 1. ovog članka ovlaštenom revidentu može se izreći zaštitna mjera oduzimanja ovlaštenja za kontrolu projekata u trajanju od šest mjeseci do godine dana, a za prekršaje počinjene drugi puta uz novčanu kaznu izreći će se navedena mjera u trajanju od jedne do tri godine.

Članak 84.

(1) Za prekršaj iz članka 77. stavka 1. točke 4., članka 79. stavka 1. točke 2., članka 80. stavka 1. točke 4. i 9. počinjen drugi puta uz novčanu kaznu izreći će se mjera oduzimanja dozvole za obavljanje djelatnosti u trajanju do šest mjeseci, a za prekršaj počinjen treći put uz novčanu kaznu izreći će se i mjera oduzimanja dozvole za obavljanje djelatnosti u trajanju od tri do pet godina.

XIII. PRIJELAZNE I ZAKLJUČNE ODREDBE**Članak 85.**

(1) Upravni postupak pokrenut po Zakonu o prostornom uređenju ("Službeni list SR BiH", br. 9/87, 23/88, 24/89, 10/90, 14/90, 15/90 i 14/91) do stupanja na snagu Uredbe o građenju na području Hrvatske zajednice HercegBosna za vrijeme neposredne ratne opasnosti ili ratnog stanja ("Narodni list HZ HB", br. 13/93) nastaviti će se po odredbama tog Zakona.

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

Članak 86.

(1) Upravni postupak pokrenut po Uredbi o građenju na području Hrvatske zajednice HercegBosna za vrijeme neposredne ratne opasnosti ili ratnog stanja ("Narodni list HZ HB", br. 13/93) do stupanja na snagu ovog Zakona nastavit će se po odredbama te Uredbe.

Članak 87.

(1) Propise iz članka 11, članka 12. stavak 2, članka 19. stavak 3, članka 20. stavak 2, članka 21. stavak 7, članka 34. stavak 7, članka 44. stavak 3, članka 54. stavak 3, članka 56. stavak 3, članka 58. stavak 4, članka 65. stavak 3. donijet će ministar najkasnije u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

(2) Do donošenja propisa iz stavka 1. ovog članka ostaje na snazi Pravilnik o programu, uvjetima i načinu polaganja stručnih ispita za obavljanje određenih poslova u građenju objekata ("Narodni list HR HB", br. 26/94.) i Pravilnik o izmjeni i dopuni pravilnika o programu, uvjetima i načinu polaganja stručnih ispita za obavljanje određenih poslova u građenju objekata ("Narodni list HR HB", br. 39/94.).

Članak 88.

(1) Do okončanja postupka pretvorbe i ustanovljavanja vlasništva fizičkih i pravnih osoba na nekretninama, dokazom vlasništva smatra se i akt nadležnog organa temeljem kojeg je investitor stekao pravo korištenja zemljišta odnosno pravo raspolaganja građevinom.

Članak 89.

(1) Za građevinu sagrađenu po dosadašnjim propisima, u postupku izdavanja uporabne dozvole, pokrenutom nakon stupanja na snagu ovog Zakona, utvrđuje se da li je građevina sagrađena u skladu s građevinskom dozvolom i propisima koji su vrijedili u vrijeme njezinog građenja.

Članak 90.

(1) Osobe koje su prije stupanja na snagu ovog Zakona radile na poslovima odgovornog projektanta, voditelja građenja ili voditelja radova, a nisu diplomirani inženjeri, odnosno inženjeri ili viši tehničari, mogu u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog Zakona biti imenovane za projektanta, voditelja građenja ili voditelja radova ako imaju položen stručni ispit.

(2) Poslove nadzornog inženjera mogu nastaviti obavljati i osobe kojima je priznat šesti stupanj stručne spreme, ako su do stupanja na snagu ovog Zakona bile imenovane za obavljanje tih poslova.

Članak 91.

(1) Pravne osobe, sudionici u građenju, dužni su uskladiti s odredbama ovog Zakona registraciju obavljanja

određenih poslova u građenju u roku od tri mjeseca od dana donošenja ovog Zakona.

(2) Pravnim osobama iz stavka 1. ovog članka koje ne usklade svoju registraciju u roku određenom stavkom 1. ovog članka zabranit će se obavljanje poslova u građenju.

Članak 92.

(1) Kazne predviđene ovim Zakonom, do puštanja u optjecaj konvertibilne marke, određivat će se u njemačkim markama u istom omjeru.

Članak 93.

(1) Danom stupanja na snagu ovog Zakona prestaje važiti Uredba o građenju na području Hrvatske Zajednice HercegBosna za vrijeme neposredne ratne opasnosti ili ratnog stanja ("Narodni list HZ HB", broj 13/93).

Članak 94.

(1) Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Narodnim novinama Hercegbosanske županije".

Bosna i Hercegovina
Federacija BiH
Hercegbosanska županija
Skupština
Broj: 01450/98
Tomislavgrad, 9. rujna 1998. g.

Predsjednik
Mijo Tokić

* * *

Na temelju članka 35. Ustava Hercegbosanske županije donosim

**ODLUKU
o proglašenju Zakona o javnim cestama**

Proglašavam Zakon o javnim cestama, koji je donijela Skupština Hercegbosanske županije na sjednici održanoj 9. rujna 1998. godine u Tomislavgradu.

Bosna i Hercegovina
Federacija BiH
Hercegbosanska županija
Župan
Broj: 02227/98
Kupres, 21. rujna 1998. g.

Župan
Mirko Baković

* * *

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

ZAKON
o javnim cestama

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim Zakonom uređuje se pravni položaj javnih cesta, gospodarenje cestama, uporaba cesta, održavanje, zaštita, rekonstrukcija i izgradnja cesta, financiranje cesta, koncesija na cestama, uvjeti prometa i mjere zaštite cesta, upravljanje cestama te nadzor nad cestama na području Hercegbosanske županije (u daljnjem tekstu: Županija).

Članak 2.

Cesta prema ovom Zakonu, je svaka javna cesta i nerazvrstana cesta na kojoj se obavlja javni promet.

Prema društvenom, gospodarskom i teritorijalnom značenju javne ceste Županije razvrstavaju se na:

1. javne ceste koje povezuju područje jedne ili više županija (u daljnjem tekstu: županijsko-kantonalne (regionalne) ceste).
2. javne ceste koje povezuju područje grada i / ili općine (u daljnjem tekstu: općinske (lokalne) ceste).

Članak 3.

Cesta je javno dobro u općoj uporabi od interesa Županije.

Na cestama se ne može stjecati pravo vlasništva niti druga stvarna prava po bilo kojoj osnovi.

Članak 4.

Javnu cestu čine:

- cestovna građevina (posteljica, donji stroj kolnika, kolnička konstrukcija, most, vijadukt, podvoznjak, nadvoznjak, propust, tunel, galerija, potporni i obložni zid, pothodnik i nathodnik),
- građevine za odvodnju ceste i pročišćavanje vode,
- zemljišni pojas s objiju strana ceste potreban za nesmetano održavanje ceste širine prema projektu ceste, a najmanje jedan metar računajući od crte koja spaja krajnje točke poprečnog presjeka ceste,
- cestovno zemljište u površini koju čine površina zemljišta na kojoj je izgrađena cestovna građevina, površina zemljišnog pojasa te površina zemljišta na kojima su izgrađeni objekti za potrebe održavanja ceste i pružanja usluga vozačima i putnicima predviđeni projektom ceste (cestarske kuće, stacionari, skladišta, odlagališta, benzinske postaje, servisi, parkirališta, odmorišta itd.).
- građevina na cestovnom zemljištu,
- priključci na javnu cestu izgrađeni na cestovnom zemljištu,

- prometni znaci i uređaji za nadzor i sigurno reguliranje prometa i opremu ceste (svjetlosni uređaji, telekomunikacijski uređaji, instalacije i rasvjeta u funkciji prometa, cestovne oznake, uređaji i oprema u tunelima, oprema parkirališta itd.),
- građevine i oprema za zaštitu ceste, prometa i okoliša (snjegobrani, vjetrobrani, zaštita od odrona i nanosa zaštitne sigurnosne ograde, zaštita od buke i drugih štetnih utjecaja na okoliš),
- zračni prostor iznad kolnika u visini od sedam metara.

Članak 5.

Javne ceste iz članka 2. ovoga Zakona razvrstavaju se na temelju kriterija koje donosi Skupština Županije.

Akt o razvrstavanju javnih cesta kojim se određuju županijske-kantonalne (regionalne) ceste i općinske (lokalne) ceste donosi Vlada Županije (u daljnjem tekstu: Vlada) na prijedlog ministra gospodarstva (u daljnjem tekstu: ministar) i objavljuje se u "Narodnim novinama Hercegbosanske županije".

Članak 6.

Nerazvrstana cesta je površina koja se koristi za promet po bilo kojoj osnovi i koja je pristupačna većem broju korisnika.

Korištenje, održavanje, zaštita, rekonstrukcija i izgradnja nerazvrstanih cesta kao i nadzor na tim cestama uređuju se općinskim propisima u skladu sa ovim Zakonom.

II. UPRAVLJANJE JAVNIM CESTAMA

Članak 7.

Osiguravanje materijalnih i drugih uvjeta za održavanje, zaštitu, rekonstrukciju, izgradnju i upravljanje javnih cesta iz članka 2. vrši Uprava za ceste Hercegbosanske županije u daljnjem tekstu (Uprava za ceste), koja je u sastavu Ministarstva gospodarstva Hercegbosanske županije (u daljnjem tekstu: Ministarstvo).

Članak 8.

Uprava za ceste obavlja sljedeće poslove iz nadležnosti Ministarstva koji se odnose na:

1. Planiranje, izgradnja, održavanje i rekonstrukcija javnih cesta;
2. Stručne poslove i zadatke javnih cesta;
3. Financiranje radova i povjeravanje poslova održavanja i izgradnje cesta na području Županije specijaliziranim poduzećima za te poslove;
4. Vođenje investicijsko-tehničke dokumentacije o javnim cestama i cestovnim objektima na području Županije;

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

5. Predlaže visinu naknade za korištenje javnih cesta;
6. Priprema srednjoročne i godišnje planove i programe održavanja, zaštite, rekonstrukcije, izgradnje i razvoja cesta;
7. Vršiti investicijske poslove za osiguranje potrebne studijske i projekte dokumentacije iz oblasti javnih cesta;
8. Poduzima mjere radi zaštite javnih cesta i osiguravanju odvijanja prometa na njima;
9. Brine se o realizaciji mjera i aktivnosti na poboljšanju sigurnosti prometa na javnim cestama;
10. Izdaje odobrenja za izgradnju priključka spoja na javnu cestu;
11. Poduzima potrebne mjere za očuvanje i zaštitu okoliša;
12. Obavještava javnost o stanju na javnim cestama i načinu odvijanja prometa;
13. Obavlja i druge poslove iz svoje nadležnosti.

Članak 9.

Upravom za ceste rukovodi direktor.

Direktora Uprave za ceste imenuje Vlada Županije na prijedlog ministra gospodarstva.

Članak 10.

Bliže odredbe o unutarnjoj organizaciji Uprave za ceste regulirati će se Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji Ministarstva, u roku od 30 dana usvajanja ovoga Zakona.

Članak 11.

Uprava za ceste ovlaštena je u opravdanim slučajevima zatvoriti javnu cestu za promet, s tim da je za zatvaranje javne ceste potrebna suglasnost Ministra.

Članak 12.

Uprava za ceste dužna je nadoknaditi štetu korisniku javne ceste, ako je šteta nastala stanjem javne ceste.

III. ODRŽAVANJE, ZAŠTITA, REKONSTRUKCIJA I IZGRADNJA JAVNIH CESTA**Članak 13.**

Radovi na održavanju javnih cesta, u smislu ovog Zakona su radovi tekućeg održavanja i radovi pojačanog održavanja javnih cesta.

Radovi pojačanog održavanja javnih cesta izvode se na osnovu tehničke dokumentacije.

Članak 14.

Održavanje javnih cesta obuhvaća radove koji osiguravaju neometan i siguran promet, a osobito:

1. opravka kolinka, donjeg stroja, potpornih i obložnih zidova javne ceste,
2. uklanjanje odronjenog materijala, čišćenje kolnika i objekata, zimsko održavanje, čišćenje objekata za odvodnju (propusta), održavanje bankina, nasipa usjeka i zasjeka,
3. postavljanje, zamjena, opravka i uklanjanje oštećene prometne signalizacije i opreme ceste,
4. održavanje objekata na cestama,
5. košenje trave i održavanje zelenih površina u cestovnom pojasu,
6. održavanje potrebne preglednosti javne ceste i oznaka u cestovnom pojasu,
7. saniranje klizišta i odrona,
8. ugrađivanje ivičnjaka i nogostupa (pješačkih staza),
9. ojačanje i zamjena propusta i mostova dužine do 10 m.
10. obnova potpornih zidova i zaštita čeličnih konstrukcija od korozije,
11. čišćenje snijega i leda sa kolnika i posipanje kolnika u cilju sprječavanja poledice (zimsko održavanje),
12. vođenje podataka o javnim cestama,
13. obavljanje i drugih poslova kojima se osigurava stalan, neometan i siguran promet na javnim cestama.

Članak 15.

Radovi na održavanju javne ceste izvode se tako da se zbog njih, u pravilu, ne smije obustaviti promet.

U slučaju obustave prometa Uprava za ceste najkasnije u roku od 48 sati prije početka obustave prometa dužna je putem sredstava javnog priopćavanja izvijestiti učesnike u prometu o obustavi prometa na javnoj cesti.

Članak 16.

Dionica javne ceste koja prolazi kroz naselje održava se kao sastavni dio javne ceste osim:

- održavanje sustava za odvodnju,
- čišćenje javne ceste izuzev čišćenja snijega,
- javne rasvjete,
- zelene površine,
- biciklističkih i pješačkih staza (nogostupa),
- pothodnika i nathodnika funkciji pješačkog prometa.

Slivnici uz javnu cestu u naselju koji nisu vezani uz gradsku kanalizacijsku mrežu, zamjena i popravak

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

sliveničkih rešetki i poklopaca, revizionih okna na kolniku javne ceste održavaju se kao sastavni dio te javne ceste.

Članak 17.

Poslovi tekućeg i pojačanog održavanja javnih cesta, obim pojedinih radova i rokovi za izvođenje tih radova, podaci o javnim cestama o kojima se vodi evidencija i način vođenja tih podataka, stalni nadzor nad stanjem javnih cesta, uvjeti i način obavljanja cestarske službe regulirat će se Pravilnikom o održavanju javnih cesta kojeg donosi Ministar.

Članak 18.

Pod izgradnjom cesta u smislu ovog Zakona, smatra se izgradnja javne ceste pretežno po novoj trasi. Pod rekonstrukcijom ceste u smislu ovog Zakona smatraju se radovi na dijelu postojeće javne ceste kojima se mijenja njena osnovna karakteristika u cilju povećanja kapaciteta ceste i razine usluga.

Članak 19.

Strategiju razvoja javnih cesta na području Županije donosi Skupština županije na prijedlog Vlade.

Strategija sadrži:

- analizu stanja cesta i potrebe razvoja javnih cesta,
- opravdanost izgradnje javnih cesta,
- potrebe održavanja postojećih i načela održavanja javnih cesta.

Članak 20.

Prednost u izgradnji javnih cesta utvrđena strategijom iz članka 19. ovoga Zakona mora biti zasnovana na prometnim, prostornim, demografskim, tehničkim i ekološkom analizama sa gospodarsko opravdanim prometno-tehničkim rješenjima.

Članak 21.

Program građenja i održavanja javnih cesta na prijedlog Ministarstva donosi Vlada za razdoblje od četiri godine.

Program iz stavka 1. ovoga članka mora biti usklađen sa Strategijom razvoja javnih cesta na području Županije.

Članak 22.

Izgradnja, rekonstrukcija i održavanje javnih cesta utvrđuje se godišnjim planom.

Godišnji plan iz stavka 1. ovoga članka donosi Uprava za ceste uz suglasnost Vlade.

Članak 23.

Tehnička dokumentacija za izgradnju i rekonstrukciju javnih cesta, pored dokumentacije utvrđene zakonom sadrži:

1. projekt horizontalne i vertikalne signalizacije, projekt cestovne opreme i plan osvjetljenja,
2. situacioni projekta priključivanja i križanja cesta i priključivanje postojećih objekata na javnoj cesti,
3. situacijski projekt mjesta izvan kolnika za izgradnju pomoćnih objekata koji služe javnoj cesti, parkirališta, autobusnih stajališta, benzinskih crpki, auto servisa, površina za zaustavljanje, parkiranje i isključivanje vozila, telefonskih govornica,
4. i druge uvjete utvrđene propisima i zakonom.

Članak 24.

U postupku utvrđivanja uvjeta o uređenju prostora za izgradnju i rekonstrukciju javne ceste učestvuje Ministarstvo.

Suglasnost za izgradnju i rekonstrukciju javnih cesta u postupku izdavanja lokacijske dozvole izdaje Ministarstvo.

Članak 25.

Ako se izgradnjom javne ceste predviđa i izgradnja komunalnih, vodoprivrednih i drugih objekata, tehnička dokumentacija mora obuhvatiti i te objekte i radove koji će se izvesti na površini odnosno ispod i iznad kolnika ceste. Troškove izrade tehničke dokumentacije i izgradnje objekata iz stavka 1. ovoga članka snosi investitor tih radova.

Članak 26.

Ako postojeću javnu cestu treba izmjestiti, dio ceste koji se izmješta mora se izgraditi po standardima koji odgovaraju kategoriji, bez obzira na stvarno stanje u kome se cesta nalazi u trenutku izmještanja.

Troškove izmještanja ceste iz stavka 1. ovoga članka snosi investitor objekta zbog kojeg se vrši izmještanje.

Članak 27.

U slučaju rekonstrukcije javne ceste vlasnici instalacija na javnoj cesti su dužni o svom trošku izmjestiti te instalacije odnosno prilagoditi ih nastalim promjenama, ako aktom o davanju suglasnosti za postavljanje tih instalacija ili ugovorom između vlasnika instalacija i Uprave za ceste nije drugačije uređeno.

Investitor radova na rekonstrukciji javne ceste dužan je najmanje tri mjeseca ranije izvijestiti vlasnike instalacija o početku radova na rekonstrukciji javne ceste i omogućiti im uvid u tehničku dokumentaciju.

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

Članak 28.

Ako se novoizgrađena ili rekonstruirana javna cesta križa ili priključuje na postojeće ceste koje imaju makadamski kolnik, postojeće ceste se moraju izvesti sa suvremenim kolničkim zastorom u dužini od najmanje 20 metara, računajući od mjesta križanja ili priključka.

Troškove izgradnje, odnosno rekonstrukcije mjesta križanja ili priključka iz stavka 1. ovoga članka odnosno izvođenje suvremenog kolničkog zastora snosi investitor ceste koji je prouzrokovao te troškove.

Članak 29.

Za izgrađene i rekonstruirane javne ceste obavezan je tehnički prijem sukladno odredbama posebnog propisa o građenju.

U sastav komisije za tehnički pregled izgrađene i rekonstruirane ceste ulaze i predstavnici Ministarstva.

Članak 30.

Poslovi vezani za održavanje i zaštitu javnih cesta odvojeni su od poslova vezanih za izgradnju i rekonstrukciju cesta.

Uprava za ceste izravno ne izvodi radove izgradnje, rekonstrukcije i održavanje javnih cesta.

Izvođenjem radova izgradnje, rekonstrukcije i održavanja javnih cesta Uprava za ceste ustupa pravnim i fizičkim osobama koja su registrirana, specijalizirana i opremljena za obavljanje tih poslova.

IV. MJERE ZAŠTITE JAVNIH CESTA I PROMETA**Članak 31.**

Prijevoz vozilima koja prazna ili zajedno sa teretom prelaze dozvoljenu težinu, osovinski pritisak, masu ili dimenzije odnosno granice koje su propisane i dozvoljene na javnim cestama smatra se izvanrednim prijevozom.

Prijevoz vozilima iz stavka 1. ovoga članka može se obaviti uz dozvolu za izvanredni prijevoz ako stanje javne ceste i prometa na njoj to dozvoljava.

Dozvola za izvanredni prijevoz može se izdati samo za prijevoz nedjeljivog tereta ako se ovaj prijevoz ne može obaviti drugim prijevoznim sredstvima.

Uvjeti i način na koji se izvanredni prijevoz ne može obaviti utvrđuje se u dozvoli za izvanredni prijevoz.

Dozvolu za izvanredni prijevoz na javnoj cesti izdaje Uprava za ceste.

Način i uvjete obavljanja izvanrednog prijevoza, postupak izdavanja dozvole, način nadzora osovinskog pritiska, ukupna dozvoljena masa ili dimenzije vozila na javnoj cesti regulira se Pravilnikom o utvrđivanju uvjeta za vršenje izvanrednog prijevoza i visini naknade za izvanrednu uporabu cesta kojeg donosi ministar.

Članak 32.

Troškove izvanrednog prijevoza kao što su: trošak izdavanja dozvole za izvanredni prijevoz, trošak poduzimanja posebnih mjera osiguranja za izvanredni prijevoz (podupiranje mostova, ojačanje objekata i pratnja) i naknadu za izvanredni prijevoz snosi podnositelj zahtjeva.

Članak 33.

Kontrolu osovinskog pritiska, ukupne mase ili dimenzija vozila na javnim cestama obavlja Uprava za ceste, a po potrebi i uz prisustvo predstavnika nadležnog organa unutarnjih poslova Županije.

Ako se prilikom kontrole iz stavka 1. ovoga ustanovi da se obavlja izvanredni prijevoz bez dozvole za izvanredni prijevoz, prijevoznik je dužan platiti naknadu za pređeni put bez dozvole za izvanredni prijevoz, a kada ispune uvjete za dobivanje dozvole za navedeni prijevoz dužan je platiti troškove i naknadu iz predhodnog članka ovoga Zakona za nastavak izvanrednog prijevoza.

Ako se kontrolom iz stavka 1. ovoga članka utvrdi da masa vozila, njegovo osovinsko opterećenje prelaze dozvoljene veličine, a prijevoz se obavlja bez dozvole za izvanredni prijevoz, vozilo se isključuje iz prometa, a prijevoznik se radi izvršenog preopterećenja javne ceste za pređeni put dužan platiti deseterostruki iznos utvrđene naknade za izvanredni prijevoz na javnim cestama.

Prijevoznik može nastaviti prijevoz nakon što Upravi za ceste plati naknadu iz stavka 3. ovoga članka, te kad dobije dozvolu za izvanredni prijevoz ili uskladi ukupnu masu vozila i njegovo osovinsko opterećenje sa propisanim normativima.

Članak 34.

Pravna ili fizička osoba zbog čije djelatnosti dolazi do prekomjerne uporabe javne ceste dužna je platiti naknadu za prekomjernu uporabu javne ceste.

Mjerila za utvrđivanje prekomjerne uporabe javne ceste utvrđuje ministar.

Prilikom utvrđivanja mjerila za prekomjernu uporabu javne ceste mora se voditi računa o djelatnosti i učestalosti prijevoza vozilima određene pravne ili fizičke osobe i opterećenju javne ceste.

Članak 35.

Pod priključkom i prilazom na javnu cestu u smislu ovog Zakona smatra se spoj javne ceste i svih površina sa kojih se vozila direktno uključuju u promet na javnu cestu.

Križanje javnih cesta međusobno ne smatra se u smislu ovog Zakona priključkom i prilazom na javnu cestu.

Priključak i prilaz na javnu cestu smije se izvesti samo na osnovu odobrenja Uprave za ceste.

Uvjete za projektiranje i izgradnju priključka i prilaza iz stavka 1. ovoga Zakona propisuje ministar.

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

Članak 36.

Utvrđivanje lokacije te minimalnih uvjeta za projektiranje i uređenje autobusnih stajališta propisuje Uprava za ceste uz suglasnost ministra.

Članak 37.

U postupku utvrđivanja uvjeta uređenja prostora za izgradnju i rekonstrukciju objekata i instalacija na javnoj cesti i unutar zaštitnog pojasa javne ceste sudjeluje Uprava za ceste.

Uvjetima uređenja prostora iz stavka 1. ovoga članka za objekte, odnosno instalacije koji se nalaze na javnoj cesti odnosno unutar zamišljenog pojasa javne ceste utvrđuje se način, dinamika te rokovi izrade tih radova.

Članak 38.

U blizini križanja javnih cesta u nivou ili na unutarnjim stranama cestovnog zavoja ne smije se saditi drveće, grmlje ili visoke poljske kulture, postavljati naprave, ograde ili drugi predmeti koji onemogućavaju preglednost na cesti odnosno u tokutu preglednosti.

Vlasnici, odnosno korisnici ili posjednici zemljišta dužni su na zahtjev Uprave za ceste ukloniti drveće, grmlje, visoke poljske kulture, ograde i druge predmete iz trokuta preglednosti.

Ako vlasnik odnosno korisnik ili posjednik zemljišta iz stavka 2. ovoga članka ne postupi po nalogu zahtjevu Uprave za ceste navedena će izvršiti radove na uklanjanju istih te osigurati preglednost na javnoj cesti na teret vlasnika odnosno korisnika ili posjednika zemljišta.

Članak 39.

Širina zaštitnog pojasa u kojem se ne smiju graditi i podizati željezare, tvornice cementa i vapna kao i drugi industrijski objekti koji zagađuju okolinu (teška industrija), otvoreni rudnici, kamenolomi i šljunkare te graditi umjetna jezera i ribnjaci za županijsko-regionalnu cestu iznosi najmanje 40 metara, a za općinsku lokalnu cestu najmanje 30 metara.

Širina zaštitnog pojasa u kojem se ne smiju graditi, podizati ili postavljati poslovne, pomoćne, stambene i slične zgrade, industrijski objekti koji ne zagađuju zrak i okolinu (čista industriji) i slični objekti iznosi za županijsku-regionalnu i općinsku-lokalnu cestu najmanje 10 metara.

Širina zaštitnog pojasa izvan naseljenih mjesta za javne ceste određene u stavku 1. i 2. ovoga članka ne može biti manja od polovice visine objekata iz stavka 1. i 2. ovoga članka.

Širina zaštitnog pojasa računa se od zemljišnog pojasa s obje strane ceste.

Odredbе o širini pojasa iz ovoga članka provode Ministarstvo graditeljstva i uređenja te općinska služba uprave nadležna za poslove građenja i prostornog uređenja.

Članak 40.

U naseljenim mjestima i brdovitim predjelima može se dozvoliti građenje objekata i postrojenja iz članka 39. stavak 1. ovoga Zakona i u zaštitnom pojasu javne ceste ali ne bliže od 20 metara od vanjskog zemljišnog pojasa.

U naseljenim mjestima i brdovitim predjelima može se dozvoliti građenje objekata i postrojenja iz članka 39. stavak 1. ovoga Zakona i u zaštitnom pojasu javne ceste, ali ne bliže od 5 metara od županijske regionalne i općinsko-lokalne ceste računajući od vanjskog ruba zemljišnog pojasa.

U već izgrađenom naseljenom mjestu može se dozvoliti građenje objekata iz stavka 39. stavak 2. ovoga Zakona na regulacijskoj liniji (građevinskom pravcu) javne ceste.

Opravljanost građenja objekata prema stavku 1. do 3. ovoga članka ocjenjuje tijelo koji utvrđuje uvjete uređenja prostora za te objekte.

Članak 41.

Zabranjeno je poduzimati bilo kakve radove ili radnje na javnoj cesti i njenom zemljišnom pojasu odnosno zaštitnom pojasu bez suglasnosti Uprave za ceste.

Ako se na javnoj cesti izvode ili izvedu radovi ili radnje koje mogu oštetiti javnu cestu ili ugroziti sigurnost prometa na njoj Uprava za ceste će obustaviti radove ili radnje iz stavka 2. ovoga članka i naložiti plaćanje troškova.

Troškove poduzimanja mjera iz stavka 2. ovoga članka snosi izvođač radova odnosno naručilac radova, odnosno osobe koje izvode radove na javnoj cesti.

Športske priredbe i druge manifestacije na javnim cestama mogu se održavati pod uvjetima i na način utvrđen posebnim zakonom.

Članak 42.

Uprava za ceste dužna je osigurati i uklanjanje oštećenih i napuštenih vozila i drugih stvari sa javne ceste na sigurno mjesto, informirati javnost o stanju i prohodnosti javnih cesta, izvanrednim događajima na njima i o meteorološkim uvjetima značajnim za odvijanje prometa na njima.

Način i obujam obavljanja aktivnosti iz stavka 1. ovoga Zakona uređuje se ugovorom između Uprave za ceste, Auto-moto saveza i Meteorološkog zavoda.

Članak 43.

Prometna signalizacija i oprema javne ceste postavlja se na osnovu projektne dokumentacije.

Za ceste koje su izgrađene do dana stupanja na snagu ovog Zakona, a nemaju prometne dokumentacije mjerodavno je postojeće stanje prometne signalizacije i opreme.

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

Uprava za ceste uz suglasnost ministra ovlaštena je izmijeniti prometni projekt iz stavka 1. ovoga članka odnosno postojeće stanje iz stavka 2. ovoga članka.

Za svaki zahvat na javnoj cesti mora se postaviti odgovarajuća prometna signalizacija i oprema.

Članak 44.

Osim propisanih prometnih znakova iz članka 43. ovoga Zakona na javnoj cesti je dozvoljeno postavljanje znakova, informacija kojima se upućuje na spomenike kulture, povjesne i prirodne znamenitosti, reklame, upozorenja i upute vozačima te na prostore i objekte koji su u neposrednoj vezi sa prometom i turizmom.

Znakovi informacija iz stavka 1. ovoga članka postavljaju se na osnovu odobrenja Uprave za ceste.

Nadzor na postavljanju znakova iz stavka 1. ovoga članka obavlja Uprava za ceste, a troškove postavljanja i održavanja tih znakova snosi naručitelj radova.

Pravilnik o postavljanju znakova informacija na cestama i naknadama donosi ministar.

Članak 45.

Uprava za ceste u upravnom postupku izdaje:

- dozvolu za izvanredni prijevoz iz članka 31. ovoga Zakona,
- odobrenje za izgradnju priključka odnosno prilaza na javnu cestu iz članka 35. ovoga Zakona,
- odobrenje za postavljanje znakova informacija iz članka 44. ovog Zakona,
- posebne uvjete za izgradnju objekata i instalacija iz članka 39. ovog Zakona,
- suglasnost za radnje i aktivnosti na javnoj cesti i njenom zaštitnom pojasu iz članka 39. ovoga Zakona.

Protiv upravnih akata iz stavka 1. ovoga članka može se podnijeti žalba ministru.

Sukladno članku 21. stavak 2. točka 1. Zakona o upravi Županije žalba na upravne akte uprave u sastavu Ministarstva izjavljuje se ministru.

V. FINANCIRANJE JAVNIH CESTA**Članak 46.**

Financijska sredstva za održavanje, zaštitu, rekonstrukciju i izgradnju javnih cesta osiguravaju se:

1. godišnjim naknadama za uporabu cesta što se plaća za cestovna motorna i priključna vozila,
2. naknadama za ceste iz maloprodajne cijene nafte i naftnih derivata,

3. posebnim naknadama za uporabu javnih cesta i određenih objekata na njima (most, vijadukt, tunel),
4. naknadama za ceste što se plaćaju za izvanrednu uporabu javnih cesta (izvanredni prijevoz),
5. naknadama za korištenje cestovnog zemljišta,
6. naknadama za korištenje objekata na temelju dobivene koncesije,
7. sredstvima domaćih i inozemnih ulagača i donacija,
8. sredstvima ostvarenim od pretačnih djelatnosti,
9. sredstvima federalnog i županijskog proračuna,
10. drugim sredstvima osiguranim po posebnim propisima.

Članak 47.

Financijska sredstva iz članka 46. stavak 9. osiguravaju se u proračunu Županije u skladu sa materijalnim mogućnostima za svaku godinu.

Članak 48.

Visinu naknade iz članka 46. točka 1. ovoga Zakona utvrđuje Vlada Županije.

Visinu naknade iz članka 46. točka 2. ovoga Zakona utvrđuje Vlada Federacije.

Visinu naknade iz članka 46. točka 3., 4., 5., 8. ovog Zakona utvrđuje ministar.

Visinu naknade iz članka 46. točka 6. utvrđuje se ugovorom o koncesijama.

Sredstva prikupljena iz članka 46. točka 7. ovoga Zakona reguliraju se posebnim ugovorima o donacijama i ulaganju.

Članak 49.

Financijska sredstva ostvarena iz izvora nevedenih u članku 46. ovog Zakona prihod su Uprave za ceste, a koriste se namjenski za održavanje, zaštitu, rekonstrukciju i izgradnju javnih cesta u Županiji.

Članak 50.

Financijska sredstva ostvarena iz članka 46. točka 1. ovoga Zakona raspoređuju se u postotku koji se odredi Odlukom Vlade na proračun općina.

Članak 51.

Naknada iz članka 46. točka 1. ovoga Zakona ne plaća se na:

1. vozila oružanih snaga F BiH,
2. vozila organa unutarnjih poslova,
3. vozila službe "Pomoć i informacije",
4. motorna vozila inozemnih diplomatskih i konzularnih predstavništava ako je oslobođanje od

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

ove naknade predviđeno međunarodnim sporazumom ili ako postoji reciprocitet,

5. vozila vatrogasnih postrojbi,
6. osobno vozilo invalidnih osoba sa 80% ili višeg postotka tjelesnog oštećenja, odnosno kod kojih postoji tjelesno oštećenje (invalidnost) koje ima za posljedicu nesposobnost nogu od 60% ili više.

Članak 52.

Pravna osoba koja obavlja međunarodni prijevoz osoba ili stvari i koja obavlja radove u inozemstvu ima pravo na povrat odgovarajućeg dijela sredstava iz naknade za ceste iz članka 46. točka 1. ovoga Zakona za svoje vozilo koje koristi za promet u inozemstvu duže od 3 mjeseca u toku godine dana prilikom registracije vozila.

Naputak za jedinstveni način obračuna povrata sredstava donosi ministar.

VI. KONCESIJA NA JAVNIM CESTAMA**Članak 53.**

Stranoj ili domaćoj pravnoj ili fizičkoj osobi može se izdati odobrenje za izgradnju, vođenje i iskorištavanje cesta i cestovnih objekata, te dozvola za korištenje (koncesija cesta i cestovnih objekata) na način i pod uvjetima utvrđenim posebnim Zakonom o koncesijama.

Strane ili domaće pravne ili fizičke osobe su dužne nadoknaditi štetu korisniku javnih cesta odnosno cestovnog objekta iz stavka 1. ovoga članka ukoliko je šteta nastala stanjem ceste ili objekta.

VII. NADZOR I INSPEKCIJA JAVNIH CESTA**Članak 54.**

Upravni nadzor nad provedbom ovog Zakona i propisa donesenih na temelju ovog Zakona obavlja Ministarstvo.

Članak 55.

Inspeksijski nadzor nad izvršavanjem ovog Zakona i drugih propisa iz oblasti cestovne infrastrukture obavlja Inspekcija za ceste Županije.

Članak 56.

U obavljanju inspeksijskih poslova javnih cesta županijski inspektor za ceste ovlašten je i dužan:

A) pregledati

1. stanje javnih cesta,
2. radove na održavanju javnih cesta,
3. radove koji se obavljaju u zaštitnom pojasu javnih cesta,

4. radove i tehničku dokumentaciju u svezi s održavanjem javnih cesta,
5. obavljanje upravnih i stručno tehničkih poslova na javnim cestama,
6. obavljanje poslova zaštite i čuvanja javnih cesta,
7. planove, programe, ugovore i ostalu dokumentaciju koja se odnosi na održavanje i zaštitu javnih cesta,

B) narediti

1. privremenu obustavu radova koji se izvode na javnim cestama ili njihovom zaštitnom pojasu suprotno odredbama ovog Zakona, tehničkim propisima, standardima i normativama,
2. otklanjanje nedostatak na javnim cestama koji ugrožavaju sigurnost prometa na njima,
3. privremenu zabranu odvijanja prometa na javnim cestama ili njihovom dijelu ako utvrdi da se na njima ne može sigurno odvijati promet,
4. obustavu prometa cestovnim motornim vozilima koja zbog svojih tehničkih karakteristika ili načina na koji obavljaju prijevoz mogu nanijeti štetu javnoj cesti ili njenom dijelu kada je njihov promet na cesti u suprotnosti s važećim propisima,
5. privremeno isključiti cestovno motorno vozilo iz prometa na javnoj cesti kada utvrdi da ukupna masa dimenzije vozila ili njegovo osovinsko opterećenje prelazi dozvoljene veličine u pogledu ukupne mase i osovinskog opterećenja.

Članak 57.

Županijski inspektor za ceste ovlašten je poduzimati i druge mjere u skladu sa ovim Zakonom i drugim propisima.

Članak 58.

Propis o stručnoj spremi i službenoj iskaznici županijskog inspektora za ceste donosi ministar posebnim Zakonom.

Članak 59.

Pravne osobe i građani čije je poslovanje podvrgnuto nadzoru inspektora cesta dužni su na njegov zahtjev i u datom roku dostaviti podatke i dokumentaciju koja mu je potrebna za obavljanje nadzora.

Članak 60.

Protiv rješenja inspektora cesta može se uložiti žalba ministru u roku od 15 dana.

Rješenje ministra konačno je u upravnom postupku.

VIII. KAZNE NE ODREDBE

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

Članak 61.

Novčanom kaznom od 1000 do 4000 KM kaznit će se za prekršaj pravna i fizička osoba ako:

1. obavlja izvanredni prijevoz bez dozvole (članak 31. stavak 2.),
2. izvede priključak i prilaz na javnu cestu bez odobrenja (članak 35. stavak 3.),
3. radnjom iz članka 38. stavak 1. ovoga Zakona onemogućiti preglednost na javnoj cesti odnosno u blizini križanja dviju cesta odnosno ako ne postupi sukladno sa zahtjevom Uprave za ceste,
4. poduzima radnju ili aktivnosti na javnoj cesti i njenom zemljišnom pojasu protivno propisu (članak 41. stavak 1.),
5. postavi znak informacije bez odobrenja (članak 44. stavak 2.),
6. inspektoru cesta ne dozvoli pregled stanja javnih cesta, radova na održavanju javnih cesta, radova zaštitnom pojasu javnih cesta, zaštite i čuvanja javnih cesta (članak 56. i 57.),
7. ne dostavi podatke i dokumentaciju inspektoru cesta (članak 59.).

Za prekršaj iz stavka 1. ovog članka kazniti će se odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom od 100 do 400 KM.

Članak 62.

Do puštanja u optjecaj KM, novčane kazne predviđene u članku 61. ovoga Zakona naplaćivati će se u protuvrijednosti valute koja se koristi u platnom prometu Županije.

IX. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE**Članak 63.**

Propise na osnovu ovlaštenja iz ovog Zakona ministar je dužan donijeti u roku od 6 (šest) mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

Članak 64.

Zakoni i drugi propisi F BiH koji se odnose na oblast javnih cesta primjenjivati će se na području Županije.

Članak 65.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Narodnim novinama Hercegbosanske županije".

Bosna i Hercegovina
Federacija BiH
Hercegbosanska županija

Skupština
Broj: 01451/98
Tomislavgrad, 9. rujna 1998. g.

Predsjednik
Mijo Tokić

* * *

**MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE,
VODOPRIVREDE I ŠUMARSTVA**

Na temelju Odluke o mjerama zaštite životinja od zaraznih i nametničkih bolesti i njihovom financiranju u 1998. godini broj 093384/98, ministar poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva donosi:

ODLUKU**Članak 1.**

Ovom Odlukom utvrđuje se cijena označavanja životinja ušnom markicom u iznosu od 3 KM.

U cijenu korištenja uračunata je nabavna cijena ušne markice i vođenje centralne evidencije u Ministarstvu poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva u iznosu od 1,5 DEM po komadu i cijena aplikacije od strane veterinarske službe u iznosu od 1,5 DEM po jednom grlu.

Članak 2.

Označavanje će provoditi Stručne službe veterinarskih stanica i Stručne službe u organiziranoj stočarskoj proizvodnji (farme), koje su dužne voditi i evidenciju: registar označenih životinja i registar označenih rasplodnih životinja.

Članak 3.

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja, a ima se objaviti u "Narodnim novinama Hercegbosanske županije".

Bosna i Hercegovina

Federacija BiH

Hercegbosanska županija

Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva

Broj: 0933103/98

Glamoč, 7. listopada 1998. g.

Ministar
Mirko Mihaljević

* * *

OGLASNI DIO**UPIS U SUDSKI REGISTAR**

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

Županijski sud u Livnu, Rješenjem broj U/I190/98, upisao je u sudski registar povećanje osnivačkih sredstava i upis imenovanja direktora društva s ograničenom odgovornošću "FINVEST BASTAŠICA", Drvar.

Osnivački ulog poduzeća je povećan i iznosi KM 1.923.892,32 sukladno Odluci Skupštine od 29. srpnja 1998. godine.

Dosadašnji v.d. direktora Kamilo Herceg, imenovan je direktorom.

* * *

Županijski sud u Livnu, Rješenjem broj U/I191/98, upisao je u sudski registar povećanje osnivačkih sredstava, promjenu oblika i pristup novih osnivača društvu s ograničenom odgovornošću "ŠARBAG", Tomislavgrad.

Ugovorom broj 01/98 od 31.07.1998 godine o usklađivanju poduzeća "ŠARBAG" p.o. s federalnim Zakonom o poduzećima.

Tvrtka društva je: "ŠARBAG" d.o.o. za proizvodnju trgovinu i usluge, export-import Tomislavgrad.

Skraćena tvrtka društva je "ŠARBAG" d.o.o. Tomislavgrad.

Sjedište društava je u Tomislavgrad, Bukova Gora bb.

Osnivači društva su: Mladen Šarić iz Tomislavgrada, Bukova Gora bb, Mijo Bagarić iz Stuttgarta, Emilen str. 033 Deutschland, Ana Šarić iz Tomislavgrada, Kazaginac bb.

Djelatnost društva je:

Proizvodnja

- Uzgoj žitarica i drugih usjeva i nasada na drugom mjestu nespomenutih, uzgoj povrća, cvijeća, ukrasnog bilja i sadnog materijala, uzgoj svinja, peradi;
- Vađenje kamena za građevinarstvo, šljunka i pljeska.
- Proizvodnja rezane građe i impregnacija drva, građevinske stolarije i elemenata;
- Proizvodnja betonskih proizvoda za građevinarstvo, gotove betonske smjese, maltera, ostalih proizvoda od betona, gipsa, cementa i umjetnog kamena, rezanje, oblikovanje i obrada kamena, metalnih konstrukcija i njihovih dijelova, metalne građevinske stolarije.

Građevinarstvo

- Rušenje građevinskih objekata i zemljani radovi, površinsko i dubinsko ispitivanje terena za gradnju, podizanje zgrada (visokogradnja i izgradnja objekata niskogradnje, podizanje krovnih konstrukcija i pokrivanje krovova, izgradnja autocesti i drugih prometnica, uzletišta u zračnim lukama i sportskih terena, izgradnja hidrograđevinskih objekata, elektroinstalacijski radovi, izolacijski radovi, postavljanje instalacije za vodu,

plin, grijanje, ventilaciju i hlađenje, fasadni i štrukturalni radovi, ugradnja stolarije, postavljanje podnih i zidnih obloga, sobo-slikarski i staklarski radovi, ostali završni radovi.

Trgovina

- Trgovina na veliko žitaricama, sjemenima i stočnom hranom, živom stokom, voćem i povrćem, mesom i mesnim prerađevinama, mlijekom, mliječnim proizvodima, jajima, jestivim uljima i masnoćama, alkoholom i drugim pićima, duhanskim proizvodima, šećerom, čokoladom i bombonima, kavom, čajevima, kakaom i začinicima, tekstilom, odjećom i obućom, električnim aparatima za kućanstvo, radiouređajima i TV uređajima, porculanom, staklom, tapetima, sapunima, deterdžentima i ostalim proizvodima za čišćenje, drvom, građevnim materijalom i sanitarnom opremom, željeznom robom, instalacijskim materijalom i opremom za vodovod i grijanje, kemijskim proizvodima, uredskim strojevima i opremom.

Ugostiteljstvo

- Hoteli i moteli s restoranima, hoteli i moteli bez restorana, restorani, barovi.

Promet

- Prijevoz putnika u cestovnom prometu, redovni (linijski), prijevoz robe tereta u cestovnom prometu.

Ostale poslovne djelatnosti

- Arhitektonske i inženjerijske djelatnosti i tehničko savjetovanje, tehničko ispitivanje i analiza.

Usluge

- Zastupanje stranih osoba, zastupanje i posredovanje u prometu roba i usluga, komisione usluge doprema i otprema robe (špedicija), prodaja strane robe s konsignacijskih skladišta.

Vanjska trgovina izvoz i uvoz

- Vanjska trgovina prehrambenim i neprehrambenim proizvodima iz djelatnosti unutarnjeg prometa;
- Izvođenje investicijskih radova u inozemstvu i ustupanje investicionih radova stranim osobama u Federaciji.

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

Usluge

- Zastupanje stranih osoba, usluge međunarodne špedicije, prodaja robe s konsignacijskih skladišta, usluge međunarodnog transporta robe i putnika.

Temeljni kapital društva je 451.000,00 KM. Društvo u pravnom prometu s trećim osobama nastupa bez ograničenja u okviru utvrđene djelatnosti. Društvo za svoje obveze u pravnom prometu s trećim osobama odgovara cjelokupnom svojom imovinom (p.o.). Direktor društva je Mladen Šarić, zastupa društvo bez ograničenja u unutarnjem i vanjskom prometu.

* * *

Županijski sud u Livnu, Rješenjem broj U/I192/98, upisao je u sudski registar osnivanje društva jedne osobe "GRUDEX", Livno.

Željko Juras, sin Frane, osniva društvo jedne osobe pod tvrtkom "GRUDEX" d.j.o. Livno sa sjedištem u Livnu, Kablići bb.

Društvo će obavljati sljedeće djelatnosti:

Građevinarstvo

- 45110 Rušenje građevinskih objekata i zemljani radovi;
- 45211 Visokogradnja;
- 45212 Niskogradnja;
- 45220 Podizanje krovnih konstrukcija i pokrivanje krovova;
- 45310 Elektroinstalacijski radovi;
- 45320 Instalacijski radovi;
- 45330 Postavljanje instalacija za vodu, plin, grijanje, ventilaciju i hlađenje;

Trgovina na veliko i malo

- Voćem i povrćem, mesom i mesnim proizvodima, mlijekom i mliječnim proizvodima, alkoholom i drugim pićima, tekstilom, odjećom i obućom i sportskom opremom,

Ugostiteljstvo

- 55110 Hoteli i moteli, s restoranom;
- 55120 Hoteli i moteli, bez restorana;
- 55300 Restorani.

Promet, skladištenje i veze

- 60211 Prijevoz putnika u cestovnom prometu, redovni (linijski),
- 60212 Prijevoz putnika u gradskom i prigradskom prometu, redovni;

- 60320 Ostali prijevoz putnika u cestovnom prometu;
- 60240 Prijevoz robe (tereta) u cestovnom prometu.

Društvo zastupa i predstavlja direktor Željko Juras, bez ograničenja.

* * *

Županijski sud u Livnu, Rješenjem broj U/I193/98, upisao je u sudski registar osnivanje društva jedne osobe "STELA", Livno.

Sadik Bajrektarević, sin Ahmeta osniva društvo jedne osobe pod tvrtkom Građevinarstvo i trgovina "STELA", društvo jedne osobe, Livno sa sjedištem u Golinjevu bb.

Društvo će obavljati sljedeće djelatnosti:

F/45 Građevinarstvo

- 45.110 Rušenje građevinskih objekata i zemljani radovi;
- 45.120 Površinsko i dubinsko ispitivanje terena za gradnju;
- 45.2 Visokogradnja i niskogradnja, izgradnja kompletnih objekata ili njihovih dijelova;
- 45.210 Podizanje zgrada (visokogradnja) i izgradnja objekata niskogradnje;
- 45.211 Visokogradnja;
- 45.212 Niskogradnja;
- 45.213 Održavanje objekata visokogradnje, niskogradnje i njihovih dijelova;
- 45.220 Podizanje krovnih konstrukcija i pokrivanje krovova;
- 45.230 Izgradnja autocesta i drugih prometnica, uzletišta u zračnim lukama i sportskih terena;
- 45.24 Izgradnja hidro-građevinskih objekata;
- 45.241 Izgradnja hidro-građevinskih objekata;
- 45.242 Održavanje hidro-građevinskih objekata;
- 45.250 Ostali građevinski radovi koji zahtijevaju specijalno izvođenje ili opremu;
- 45.3 Instalacijski radovi;
- 45.310 Elektroinstalacijski radovi;
- 45.320 Izolacijski radovi;
- 45.330 Postavljanje instalacija za vodu, plin, grijanje, ventilaciju i hlađenje;
- 45.340 Ostali instalacijski radovi;
- 45:4 Završni građevinski radovi;
- 45.410 Fasadni i štukturni radovi;
- 45.420 Ugradnja stolarije;
- 45.430 Postavljanje podnih i zidnih obloga;
- 45.440 Sobo-slikarski i staklarski radovi;
- 45.450 Ostali završni radovi;
- 45.5 Iznajmljivanje strojeva i opreme za gradnju ili rušenje, s rukovateljem;
- 45.500 Iznajmljivanje strojeva i opreme za gradnju ili rušenje, s rukovateljem;

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

51 Trgovina na veliko i posredovanje u trgovini, osim trgovine motornim vozilima i motociklima

- 51.1 Trgovina na veliko uz naknadu ili na ugovornoj osnovi (posrednička prodaja);
- 51.130 Posredništvo u trgovini građevinskim drvom i građevinskim materijalom;
- 51.170 Posredništvo u trgovini hranom, pićima, i duhanom;
- 51.2 Trgovina na veliko poljoprivrednim sirovinama i živom stokom 51.210 Trgovina na veliko žitaricama, sjemenjem i stočnom hranom;
- 51.220 Trgovina na veliko cvijećem i sadnicama;
- 51.230 Trgovina na veliko živom stokom,
- 51.240 Trgovina na veliko sirovim i štavljenim kožama;
- 51.3 Trgovina na veliko hranom, pićima i duhanskim proizvodima;
- 51.310 Trgovina na veliko voćem i povrćem;
- 51.320 Trgovina na veliko mesom i mesnim proizvodima;
- 51.330 Trgovina na veliko mlijekom, mliječnim proizvodima, jajima, jestivim uljima i masnoćama;
- 51.340 Trgovina na veliko alkoholnim i drugim pićima;
- 51.350 Trgovina na veliko duhanskim proizvodima;
- 51.360 Trgovina na veliko šećerom, čokoladom i bombonima;
- 51.370 Trgovina na veliko kavom, čajevima, kakaom i začинима;
- 51.380 Trgovina na veliko ostalim živežnim namirnicama, uključujući ribe, školjke i rakove,
- 51.390 Nespecijalizirana trgovina na veliko hranom, pićima i duhanskim proizvodima,
- 51.4 Trgovina na veliko kućanskim proizvodima;
- 51.410 Trgovina na veliko tekstilom;
- 51.42 Trgovina na veliko odjećom i obućom;
- 51.421 Trgovina na veliko odjećom;
- 51.422 Trgovina na veliko obućom;
- 51.430 Trgovina na veliko električnim aparatima za domaćinstvo, radio uređajima i TV uređajima;
- 51.440 Trgovina na veliko porculanom, staklom, tapetama, sapunima, deterdžentima i ostalim proizvodima za čišćenje;
- 51.450 Trgovina na veliko parfemima i kozmetikom;
- 51.470 Trgovina na veliko ostalim proizvodima za široku potrošnju,
- 51.5 Trgovina na veliko nepoljoprivrednim proizvodima, ostacima i otpacima,
- 51.53 Trgovina na veliko drvom, građevinskim materijalom i sanitarnom opremom;
- 51.532 Trgovina na veliko građevinskim materijalom i sanitarnom opremom;
- 51.540 Trgovina na veliko željeznom robom, instalacijskim materijalom i opremom za vodovod i grijanje;

- 51.550 Trgovina na veliko kemijskim proizvodima;
- 51.620 Trgovina na veliko građevinskim strojevima;
- 51.640 Trgovina na veliko uredskim strojevima i opremom;
- 51.660 Trgovina na veliko poljoprivrednim strojevima, priključcima i oruđem, uključujući traktore.

52 Trgovina na malo, osim trgovine motornim vozilima i motociklima, popravak predmeta za osobnu uporabu i kućanstvo

- 52.1 Trgovina na malo u nespecijaliziranim prodavaonicama;
- 52.110 Trgovina na malo u nespecijaliziranim prodavaonicama, pretežito hranom, pićima i duhanskim proizvodima,
- 52.120 Ostala trgovina na malo u nespecijaliziranim prodavaonicama;
- 52.2 Trgovina na malo hranom, pićima i duhanskim proizvodima u specijaliziranim prodavaonicama,
- 52.210 Trgovina na malo voćem i povrćem;
- 52.220 Trgovina na malo mesom i mesnim proizvodima;
- 52.230 Trgovina na malo ribom, školjkama i rakovima;
- 52.240 Trgovina na malo kruhom, pecivom, kolačima, tjesteninama, bombonima i slatkišima;
- 52.250 Trgovina na malo alkoholnim i drugim pićima;
- 52.260 Trgovina na malo duhanskim proizvodima;
- 52.270 Ostala trgovina na malo hranom, pićima i duhanskim proizvodima u specijaliziranim prodavaonicama;
- 52.4 Ostala trgovina na malo novom robom (nerabljenom) u specijaliziranim prodavaonicama;
- 52.330 Trgovina na malo kozmetičkim i toaletnim proizvodima;
- 52.410 Trgovina na malo tekstilom;
- 52.420 Trgovina na malo odjevnim predmetima;
- 52.430 Trgovina na malo obućom i kožnim proizvodima;
- 52.44 Trgovina na malo namještajem, opremom za rasvjetu i kućanskim predmetima;
- 52.441 Trgovina na malo namještajem,
- 52.442 Trgovina na malo opremom za rasvjetu i kućanskim predmetima d.n.,
- 52.450 Trgovina na malo električnim aparatima za kućanstvo, radio uređajima i TV uređajima;
- 52.460 Trgovina na malo željeznom robom, bojama, staklom i ostalim građevinskim materijalom.

Društvo za svoje obaveze odgovara cjelokupnom imovinom potpuna odgovornost.

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

Društvo zastupa i predstavlja direktor, Selvehudin Barjaktarević.

* * *

Županijski sud u Livnu, Rješenjem broj U/1194/98, upisao je u sudski registar brisanje iz sudskog registra poduzeća s potpunom odgovornošću "LIDA", Livno.

Brisanje poduzeća iz sudskog registra pod nazivom: Privatno trgovačko-ugostiteljsko poduzeće "LIDA" p.o. Livno.

Skraćena tvrtka poduzeća: P.T.U. "LIDA" p.o. Livno.

* * *

Županijski sud u Livnu, Rješenjem broj U/1195/98, upisao je u sudski registar osnivanje društva jedne osobe "DPJOB", Drvar.

Tvrtka: Privatno poduzeće "DPJOB" d.j.o. Drvar. Sjedište društva je u Drvaru, Vukovarska 27.

Osnivač je Petar Dundjer iz Žepča, ujedno direktor, i društvo zastupa bez ograničenja u unutarnjem i vanjskom prometu.

U pravnom prometu s trećim osobama društvo odgovara cjelokupnom imovinom kojom raspolaže potpuna odgovornost, a osnivač-ulagač odgovara za obveze društva do visine osnivačkog uloga.

Osnivački akt: Odluka br. 1/98 od 28.8.98. g. Ukupan ulog osnivača iznosi 1.000,00 KM u novcu.

Djelatnosti društva su:

- 20.101 Proizvodnja rezane građe, osim nesastavljene drvene građe za podove;
- 20.102 Impregnacija ili kemijska obrada drva;
- 20.103 Proizvodnja nesastavljene drvene građe za podove;
- 20.200 Proizvodnja furnira, šperploča, panel-ploča, ploča iverica i drugih panela i ploča;
- 20.300 Proizvodnja građevinske stolarije i elemenata;
- 20.400 Proizvodnja drvene ambalaže;
- 20.510 Proizvodnja ostalih proizvoda od drva;
- 20.520 Proizvodnja proizvoda od pluta, slame i pletarskih materijala;
- 02.012 Iskorištavanje šuma;
- 02.020 Šumarske usluge;
- 36.110 Proizvodnja stolica i sjedala;
- 36.120 Proizvodnja ostalog namještaja za poslovne i prodajne prostore;
- 36.140 Proizvodnja ostalog namještaja, na drugom mjestu nespomenuto;
- 51.130 Posredništvo u prodaji građevinskim drvom i građevinskog materijala;
- 51.180 Posredništvo, specijalizirano za prodaju određenih proizvoda ili grupa proizvoda, na drugom mjestu nespomenuto;
- 51.190 Posredništvo u prodaji raznovrsnih proizvoda;
- 51.531 Trgovina na veliko drvom;

- 51.532 Trgovina na veliko građevinskim materijalom i sanitarnom opremom;
- 51.700 Ostala trgovina na veliko;
- 52.120 Ostala trgovina na malo u nespecijaliziranim prodavaonicama;
- 52.441 Trgovina na malo namještajem;
- 60.240 Prijevoz robe /tereta/ u cestovnom prometu;
- 63.110 Pretovar tereta;
- 63.120 Skladištenje robe;
- 63.210 Ostale prateće djelatnosti u cestovnom prometu;
- 63.400 Djelatnost ostalih agencija u prometu /otpremanje robe, špedicija/;
- 74.840 Ostale poslovne djelatnosti, na drugom mjestu nespomenute;
- 93.050 Ostale uslužne djelatnosti, na drugom mjestu nespomenute.

U vanjskom prometu društvo će obavljati djelatnosti:

- uvoz-izvoz neprehrambenih proizvoda, u okviru registrirane djelatnosti,
- usluge međunarodnog transporta robe,
- ostale usluge u svezi s međunarodnim transportom /međunarodna špedicija/,
- posredovanje i zastupanje u prometu roba i usluga,
- zastupanje stranih pravnih osoba i prodaja strane robe s konsignacijskog skladišta.

* * *

Županijski sud u Livnu, Rješenjem broj U/1196/98, upisao je u sudski registar osnivanje društva jedne osobe "PJERNATUR", Tomislavgrad.

Tvrtka: Privatno poduzeće "PJERNATUR" d.j.o. Tomislavgrad.

Sjedište društva je u Tomislavgradu, Borčani b.b..

Osnivač je Božo Galir iz Tomislavgrada, ujedno direktor, i društvo zastupa bez ograničenja u unutarnjem i vanjskom prometu.

U pravnom prometu s trećim osobama društvo odgovara cjelokupnom imovinom kojom raspolaže potpuna odgovornost, a osnivač-ulagač odgovara za obveze društva do visine osnivačkog uloga.

Osnivački akt: Odluka br. 1/98 od 27.8.1998. godine.

Ukupan ulog osnivača iznosi 1.000,00 KM u novcu i osnovnim sredstvima 148.766,40 KM.

Djelatnosti društva su:

- 01.211 Uzgoj goveda za proizvodnju mesa;
- 01.221 Uzgoj ovaca i koza;
- 01.230 Uzgoj svinja;
- 01.240 Uzgoj peradi;
- 01.410 Uslužne djelatnosti u biljnoj proizvodnji;

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

- 01.420 Uslužne djelatnosti u stočarstvu, osim veterinarskih usluga;
- 05.020 Mrestilišta i ribnjaci;
- 15.110 Proizvodnja, prerada i konzerviranje mesa i proizvoda od mesa, osim mesa peradi;
- 15.120 Proizvodnja, obrada i konzerviranje mesa peradi;
- 15.130 Proizvodnja prerađevina od mesa i mesa peradi;
- 15.320 Proizvodnja sokova od voća i povrća;
- 15.510 Prerada mlijeka i proizvodnja mliječnih proizvoda;
- 15.610 Proizvodnja mlinskih proizvoda;
- 15.710 Proizvodnja stočne hrane;
- 15.811 Proizvodnja kruha i peciva;
- 15.812 Proizvodnja svježe tjestenine i kolača;
- 15.820 Proizvodnja dvopeka i keksa, proizvodnja trajnog peciva i kolača;
- 15.850 Proizvodnja suhe tjestenine;
- 15.860 Prerada čaja i kave;
- 15.890 Proizvodnja ostalih prehrambenih proizvoda, na drugom mjestu nespomenutih;
- 15.982 Proizvodnja bezalkoholnih pića;
- 45.211 Visokogradnja;
- 45.212 Niskogradnja;
- 45.420 Ugradnja stolarije;
- 45.450 Ostali završni radovi;
- 50.301 Prodaja na veliko dijelova i pribora za motorna vozila;
- 50.302 Prodaja na malo dijelova i pribora za motorna vozila;
- 50.303 Posredništvo u prodaji dijelova i pribora za motorna vozila;
- 51.160 Posredništvo u prodaji tekstila, odjeće, obuće i kožnih predmeta;
- 51.170 Posredništvo u prodaji hrane, pića i duhana;
- 51.190 Posredništvo u prodaji raznovrsnih proizvoda;
- 51.210 Trgovina na veliko žitaricama, sjemenjem i stočnom hranom;
- 51.230 Trgovina na veliko živom stokom;
- 51.250 Trgovina na veliko hranom, pićem i duhanskim proizvodima;
- 51.310 Trgovina na veliko voćem i povrćem;
- 51.320 Trgovina na veliko mesom i mesnim prerađevinama;
- 51.330 Trgovina na veliko mlijekom, mliječnim proizvodima, jajima, jestivim uljima i masnoćama;
- 51.340 Trgovina na veliko alkoholom i drugim pićima;
- 51.350 Trgovina na veliko duhanskim proizvodima;
- 51.360 Trgovina na veliko šećerom, čokoladom i bombonima;
- 51.370 Trgovina na veliko kavom, čajevima, kakaom i začinicima;
- 51.380 Trgovina na veliko ostalom hranom, uključujući ribe, školjke i rakove;
- 51.410 Trgovina na veliko tekstilom;
- 51.421 Trgovina na veliko odjećom;
- 51.440 Trgovina na veliko porculanom, staklom, sapunima, deterdžentima i ostalim proizvodima za čišćenje;
- 51.450 Trgovina na veliko parfemima i kozmetikom;
- 51.470 Trgovina na veliko ostalim proizvodima za domaćinstvo;
- 51.700 Ostala trgovina na veliko;
- 52.110 Trgovina na malo u nespecijaliziranim prodavaonicama pretežno hranom, pićima i duhanskim proizvodima;
- 52.112 Ostala trgovina na malo u nespecijaliziranim prodavaonicama;
- 52.220 Trgovina na malo mesom i mesnim proizvodima;
- 52.240 Trgovina na malo kruhom, pecivom, kolačima, tjesteninama, bombonima i slatkišima;
- 52.260 Trgovina na malo duhanskim proizvodima;
- 52.330 Trgovina na malo kozmetičkim i toaletnim proizvodima;
- 52.410 Trgovina na malo tekstilom;
- 52.420 Trgovina na malo odjevnim predmetima;
- 52.430 Trgovina na malo obućom i kožnim predmetima;
- 52.442 Trgovina na malo opremom za rasvjetu i predmetima za domaćinstvo;
- 52.450 Trgovina na malo električnim aparatima za domaćinstvo, radio uređajima i TV uređajima;
- 52.470 Trgovina na malo knjigama, novinama, časopisima, papiratom robom i pišaćim priborom;
- 52.480 Ostala trgovina na malo u specijaliziranim prodavaonicama /uredskom opremom i računarima, satovima, športskom opremom, igrama i igračkama, cvijećem, gorivima/;
- 52.483 Trgovina na malo športskom opremom;
- 55.110 Hoteli i moteli, s restoranom;
- 55.120 Hoteli i moteli, bez restorana;
- 55.300 Restorani;
- 55.400 Barovi;
- 55.230 Ostali smještaj za kraći boravak;
- 60.211 Prijevoz putnika u cestovnom prometu, redovni /linijski/;
- 60.212 Prijevoz putnika u gradskom i prigradskom prometu, redovni /linijski/;
- 60.220 Taxi služba;
- 60.230 Ostali prijevoz putnika u cestovnom prometu;
- 60.240 Prijevoz robe /tereta/ u cestovnom prometu;
- 63.110 Pretovar tereta;
- 63.120 Skladištenje robe;
- 63.210 Ostale prateće djelatnosti u cestovnom prometu;

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

- 63.300 Djelatnost putničkih agencija i turoperatora, ostale usluge turistima, na drugom mjestu nespomenute;
- 63.400 Djelatnost ostalih agencija u prometu /otpremanje robe, špedicija/;
- 74.840 Ostale poslovne djelatnosti, na drugom mjestu nespomenute;
- 93.050 Ostale uslužne djelatnosti, na drugom mjestu nespomenute;
- 92.720 Ostale rekreativne djelatnosti, na drugom mjestu nespomenute.

U vanjskom prometu društvo će obavljati djelatnosti:

- uvoz-izvoz prehrambenih i neprehrambenih proizvoda, u okviru registrirane djelatnosti,
- usluge međunarodnog transporta robe i prijevoza putnika,
- ostale usluge u svezi s međunarodnim transportom /međunarodna špedicija/,
- posredovanje i zastupanje u prometu roba i usluga,
- zastupanje stranih pravnih osoba i prodaja strane robe s konsignacijskog skladišta,
- izvođenje investicijskih radova u inozemstvu i ustupanje izvođenja investicijskih radova stranoj osobi u zemlji.

* * *

Županijski sud u Livnu, Rješenjem broj U/I199/98, upisao je u sudski registar osnivanje društva jedne osobe "LENNON", Tomislavgrad.

Tvrтка: Privatno poduzeće "LENNON" d.j.o. Tomislavgrad.

Sjedište društva je u Tomislavgradu, A.G. Matoša 21.

Osnivač je Mira Krajina iz Tomislavgrada, ujedno direktor, i društvo zastupa bez ograničenja u unutarnjem i vanjskom prometu.

U pravnom prometu s trećim osobama društvo odgovara cjelokupnom imovinom kojom raspolaže potpuna odgovornost, a osnivač-ulagač odgovara za obveze društva do visine osnivačkog uloga.

Osnivački akt: Odluka br. 1/98. od 1.9.1998. godine.

Ukupan ulog osnivača iznosi 1.000,00 KM u novcu.

Djelatnosti društva su:

- 19.200 Proizvodnja kožne galanterije;
- 26.150 Proizvodnja i obrada ostalog stakla, uključujući i tehničku staklenu robu;
- 27.410 Proizvodnja plemenitih metala;
- 28.750 Proizvodnja ostalih metalnih proizvoda, na drugom mjestu nespomenuto;
- 33.400 Proizvodnja optičkih instrumenata i fotografske opreme;
- 36.220 Proizvodnja nakita i sličnih proizvoda;
- 36.630 Proizvodnja ostalih raznovrsnih proizvoda, na drugom mjestu nespomenutih;

- 36.610 Proizvodnja imitacije nakita /bižuterije/;
- 51.150 Posredništvo u prodaji namještaja, predmeta i aparata za domaćinstvo i drugih metalnih proizvoda;
- 51.160 Posredništvo u prodaji tekstila, odjeće, obuće i kožnih predmeta;
- 51.170 Posredništvo u prodaji hrane, pića i duhana;
- 51.180 Posredništvo, specijalizirano za prodaju određenih proizvoda ili grupa proizvoda, na drugom mjestu nespomenuto;
- 51.190 Posredništvo u prodaji raznovrsnih proizvoda;
- 51.250 Trgovina na veliko hranom, pićem i duhanskim proizvodima;
- 51.340 Trgovina na veliko alkoholom i drugim pićima;
- 51.350 Trgovina na veliko duhanskim proizvodima;
- 51.410 Trgovina na veliko tekstilom;
- 51.421 Trgovina na veliko odjećom;
- 51.422 Trgovina na veliko obućom;
- 51.430 Trgovina na veliko električnim aparatima za domaćinstvo, radio uređajima i TV uređajima /uključivo trgovinu na veliko gramofonskim pločama, kompakt diskovima, videokazetama, rasvjetnom opremom, instalacijskim priborom/;
- 51.440 Trgovina na veliko porculanom, staklom, sapunima, deterdžentima i ostalim proizvodima za čišćenje;
- 51.450 Trgovina na veliko parfemima i kozmetikom;
- 51.470 Trgovina na veliko ostalim proizvodima za široku potrošnju;
- 51.520 Trgovina na veliko metalima i rudama metala;
- 51.640 Trgovina na veliko uredskim strojevima i opremom;
- 51.700 Ostala trgovina na veliko;
- 52.110 Trgovina na malo u nespecijaliziranim prodavaonicama pretežno hranom, pićima i duhanskim proizvodima;
- 52.112 Ostala trgovina na malo u nespecijaliziranim prodavaonicama;
- 52.120 Ostala trgovina na malo u nespecijaliziranim prodavaonicama;
- 52.260 Trgovina na malo duhanskim proizvodima;
- 52.330 Trgovina na malo kozmetičkim i toaletnim proizvodima;
- 52.410 Trgovina na malo tekstilom;
- 52.420 Trgovina na malo odjevnim predmetima;
- 52.430 Trgovina na malo obućom i kožnim predmetima;
- 52.442 Trgovina na malo opremom za rasvjetu i predmetima za domaćinstvo;

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

- 52.450 Trgovina na malo električnim aparatima za domaćinstvo, radio uređajima i TV uređajima;
- 52.480 Ostala trgovina na malo u specijaliziranim prodavaonicama /uređajima i opremom i računarima, satovima, športskom opremom, igrama i igračkama, cvijećem, gorivima/;
- 52.482 Trgovina na malo satovima i nakitom;
- 52.483 Trgovina na malo športskom opremom;
- 52.730 Popravak satova i nakita;
- 52.740 Popravci, na drugom mjestu nespomenuti;
- 60.211 Prijevoz putnika u cestovnom prometu, redovni /linijski/;
- 60.212 Prijevoz putnika u gradskom i prigradskom prometu, redovni /linijski/;
- 60.220 Taxi služba;
- 60.230 Ostali prijevoz putnika u cestovnom prometu;
- 60.240 Prijevoz robe /tereta/ u cestovnom prometu;
- 63.110 Pretovar tereta;
- 63.120 Skladištenje robe;
- 63210 Ostale prateće djelatnosti u cestovnom prometu;
- 63.300 Djelatnost putničkih agencija i turoperatora, ostale usluge turistima, na drugom mjestu nespomenute;
- 63.400 Djelatnost ostalih agencija u prometu /otpremanje robe, špedicija/;
- 74.400 Reklama i propaganda;
- 74.830 Tajničke i prevodilačke djelatnosti;
- 74.840 Ostale poslovne djelatnosti, na drugom mjestu nespomenute;
- 93.050 Ostale uslužne djelatnosti, na drugom mjestu nespomenute;
- 92.720 Ostale rekreativne djelatnosti, na drugom mjestu nespomenute.

U vanjskom prometu društvo će obavljati djelatnosti:

- uvoz-izvoz prehrambenih i neprehrambenih proizvoda, u okviru registrirane djelatnosti,
- usluge međunarodnog transporta robe i prijevoza putnika,
- ostale usluge u svezi s međunarodnim transportom /međunarodna špedicija/,
- posredovanje i zastupanje u prometu roba i usluga,
- zastupanje stranih pravnih osoba i prodaja strane robe s konsignacijskog skladišta.

* * *

Županijski sud u Livnu, Rješenjem broj U/I202/98, upisao je u sudski registar promjenu osobe ovlaštene za zastupanje dioničkog društva "SUNCE OSIGURANJE" Livno.

SUNCE OSIGURANJE d.d. Livno sa sjedištem u Livnu, ul. Splitska bb. oglašava promjenu osobe ovlaštene za zastupanje i predstavljanje na način da se Fabijan Baković kao v.d. briše, a ovlaštava Željko Pervan.

* * *

Županijski sud u Livnu, Rješenjem broj U/I204/98, upisao je u sudski registar usuglašavanje s federalnim zakonom i povećanje glavnice društva s ograničenom odgovornošću "CENTAR ZA PODUZETNIŠTVO" Glamoč.

Osnivači društva "CENTAR ZA PODUZETNIŠTVO" d.o.o. Glamoč, vrše usuglašavanje s federalnim Zakonom o poduzećima i povećavaju temeljni kapital društva.

Ukupan temeljni kapital sada iznosi: 387.633,00 KM.

Usuglašena djelatnost sa Standardnom klasifikacijom djelatnosti u unutarnjem prometu glasi:

Poslovne djelatnosti

- Savjetovanje u svezi s poslovanjem i upravljanjem;
- Upravljanje holding društvima;
- Istraživanje tržišta i ispitivanje javnog mnijenja;
- Računovodstveni i knjigovodstveni poslovi i savjetovanje u svezi poreza;
- Poduzetničko i poslovno savjetovanje izobrazba poduzetnika i menadžera, biznis plan, poduzetnički inkubatori, javni informacijski servis;
- Usluge konzaltinga i inženjeringa, multidisciplinarni inženjering;
- Izrada studija i elaborata.

Gradevinarstvo

- Rušenje građevinskih objekata i zemljani radovi;
- Visokogradnja;
- Niskogradnja;
- Održavanje objekata visokogradnje i njihovih dijelova;
- Podizanje krovnih konstrukcija i pokrivanje krovova;
- Izgradnja autocesti i drugih prometnica, uzletišta u zračnim lukama i športskih terena;
- Izgradnja hidro-građevinskih objekata;
- Ostali građevinski radovi koji zahtijevaju specijalno izvođenje ili opremu;
- Elektroinstalacijski radovi;
- Izolacijski radovi;
- Postavljanje instalacija za vodu, plin, grijanje, ventilaciju i hlađenje;
- Ostali instalacijski radovi;
- Fasadni i štukaterski radovi;

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

- Ugradnja stolarije;
- Postavljanje podnih i zidnih obloga;
- Sobo-slikarski i staklarski radovi;
- Ostali završni radovi;
- Iznajmljivanje strojeva i opreme za gradnju ili rušenje, s rukovateljem,
- Arhitektonske i inženjerske djelatnosti i tehničko savjetovanje.

Ugostiteljstvo

- Hoteli i moteli s restoranima;
- Hoteli i moteli, bez restorana;
- Omladinski hoteli i planinarski domovi;
- Kampovi i kampirališta;
- Ostali smještaj za kraći boravak;
- Restorani;
- Barovi;
- Kantine (menze);
- Opskrbljivanje pripremljenom hranom (Catering).

Trgovina na veliko i malo

- Trgovina motornim vozilima na veliko;
- Trgovina motornim vozilima na malo;
- Posredništvo u trgovini motornim vozilima,
- Održavanje i popravak motornih vozila;
- Trgovina na veliko dijelovima i priborom za motorna vozila;
- Trgovina na malo dijelovima i priborom za motorna vozila;
- Posredništvo u trgovini dijelovima i priborom za motorna vozila;
- Trgovina motociklima i dijelovima i priborom za motocikle na veliko;
- Trgovina motociklima i dijelovima i priborom za motocikle na malo;
- Posredništvo u trgovini motociklima i dijelovima i priborom za motocikle;
- Održavanje i popravak motocikla;
- Trgovina na malo motornim gorivima i mazivima;
- Posredništvo u trgovini poljoprivrednim sirovinama, živom stokom, tekstilnim sirovinama i poluproizvodima;
- Posredništvo u trgovini gorivima, rudama, metalima, industrijskim i kemijskim proizvodima;
- Posredništvo u trgovini građevinskim drvom i građevinskim materijalima;
- Posredništvo u trgovini strojevima, industrijskom opremom, brodovima i zračnim letjelicama;

- Posredništvo u trgovini pokućstvom, kućanskim proizvodima i drugom željeznom robom;
- Posredništvo u trgovini tekstilom, odjećom, obućom i kožnim proizvodima;
- Posredništvo u trgovini hranom pićima i duhanom;
- Posredništvo specijalizirano za trgovinu određenim proizvodima ili grupama proizvodima na drugom mjestu nespomenuti;
- Posredništvo u trgovini raznovrsnim proizvodima;
- Trgovina na veliko žitaricama, sjemenjem i stočnom hranom;
- Trgovina na veliko cvijećem i sadnicama;
- Trgovina na veliko živom stokom;
- Trgovina na veliko sirovim i štavljenim kožama;
- Trgovina na veliko sirovim duhanom;
- Trgovina na veliko voćem i povrćem;
- Trgovina na veliko mesom i mesnim preradevinama;
- Trgovina na veliko mlijekom, mliječnim proizvodima, jajima, jestivim uljem i masnoćama;
- Trgovina na veliko alkoholom i drugim pićima;
- Trgovina na veliko duhanskim proizvodima;
- Trgovina na veliko šećerom, čokoladom i bombonima;
- Trgovina na veliko kavom, čajevima, kakaom i začinicima;
- Trgovina na veliko ostalim živežnim namirnicama, uključujući ribe, školjke, rakove;
- Nespecijalizirana trgovina na veliko hranom, pićima i duhanskim proizvodima;
- Trgovina na veliko tekstilom;
- Trgovina na veliko odjećom;
- Trgovina na veliko obućom;
- Trgovina na veliko električnim aparatima za kućanstvo, radio uređajima i TV uređajima;
- Trgovina na veliko porculanom, staklom, tapetama, sapunima, deterđentima i ostalim proizvodima za čišćenje;
- Trgovina na veliko parfemima i kozmetikom;
- Trgovina na veliko ostalim proizvodima za kućanstvo;
- Trgovina na veliko krutim, tekućim i plinovitim gorivima i srodnim proizvodima;
- Trgovina na veliko metalima i rudama metala;
- Trgovina na veliko drvom;
- Trgovina na veliko građevnim materijalom i sanitarnom opremom;
- Trgovina na veliko željeznom robom, instalacijskim materijalom i opremom za vodovod i grijanje;
- Trgovina na veliko kemijskim proizvodima;
- Trgovina na veliko ostalim poluproizvodima;

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

- Trgovina na veliko ostacima i otpacima;
- Trgovina na veliko alatnim strojevima;
- Trgovina na veliko građevinskim strojevima;
- Trgovina na veliko strojevima za tekstilnu industriju i strojevima za šivanje i pletenje;
- Trgovina na veliko uredskim strojevima i opremom;
- Trgovina na veliko ostalim strojevima za industriju, trgovinu, obrtništvo i plovidbu;
- Trgovina na veliko poljoprivrednim strojevima, priključcima i oruđem, uključujući traktore;
- Ostala trgovina na veliko;
- Trgovina na malo u nespecijaliziranim prodavaonicama pretežito hranom, pićima i duhanskim proizvodima;
- Ostala trgovina na malo u nespecijaliziranim prodavaonicama;
- Trgovina na malo voćem i povrćem;
- Trgovina na malo mesom i mesnim proizvodima;
- Trgovina na malo ribom, školjkama i rakovima;
- Trgovina na malo kruhom, pecivom, kolačima, tjesteninama, bombonima i slatkišima;
- Trgovina na malo alkoholom i drugim pićima;
- Trgovina na malo duhanskim proizvodima;
- Ostala trgovina na malo hranom, pićem i duhanskim proizvodima u nespecijaliziranim prodavaonicama;
- Trgovina na malo kozmetičkim i toaletnim proizvodima;
- Trgovina na malo tekstilom;
- Trgovina na malo odjevnim predmetima;
- Trgovina na malo obućom i kožnim proizvodima;
- Trgovina na malo pokuštvom i opremom za rasvjetu;
- Trgovina na malo kućanskim predmetima;
- Trgovina na malo električnim aparatima za kućanstvo, radio uređajima i TV uređajima;
- Trgovina na malo željeznom robom, bojama, staklom i ostalim građevnim materijalom;
- Trgovina na malo knjigama, novinama, časopisima, papirnatom robom i pišaćim priborom;
- Trgovina na malo uredskom opremom i računalima;
- Trgovina na malo satovima;
- Trgovina na malo športskom opremom;
- Trgovina na malo igrama i igračkama;
- Trgovina na malo cvijećem;
- Trgovina na malo gorivima;
- Ostala trgovina na malo u specijaliziranim prodavaonicama;
- Trgovina na malo rabljenom robom u prodavaonicama;

- Trgovina na malo putem pošte;
- Trgovina na malo na štandovima i tržnicama;
- Ostala trgovina na malo izvan prodavaonica;
- Posredovanje, zastupanje, komisione usluge, otprema i doprema robe /špedicija/;
- Otkup i prodaja ljeko-bilja i poljoprivrednih proizvoda.

Cestovni prijevoz

- Prijevoz putnika u cestovnom prometu, redovni linijski;
- Prijevoz robe (tereta) u cestovnom prometu.

Uzgoj usjeva, vrtnog i ukrasnog bilja

- Uzgoj žitarica i drugih usjeva i nasada na drugom mjestu nespomenutih;
- Uzgoj povrća, cvijeća, ukrasnog bilja i sadnog materijala;
- Vinogradarstvo;
- Uzgoj voća, oraha i sličnog;
- Usjeva za pripremanje začina i napitaka.

Uzgoj stoke, peradi i ostalih životinja

- Uzgoj goveda za proizvodnju mesa;
- Uzgoj goveda za mlijeko i priplod;
- Uzgoj ovaca i koza;
- Uzgoj konja, magaraca, mula i mazgi;
- Uzgoj svinja;
- Uzgoj peradi;
- Uzgoj pčela, proizvodnja meda i pčelinjeg voska;
- Uzgoj ostalih životinja na drugom mjestu nespomenutih.

Uzgoj usjeva i uzgoj stoke

- Uzgoj usjeva i uzgoj stoke (mješovita proizvodnja).

Uslužne djelatnosti

- Uslužne djelatnosti u biljnoj proizvodnji;
- Uslužne djelatnosti u stočarstvu, osim veterinarskih usluga,
- Istraživanje i razvoj u poljoprivredi i savjetodavna služba.

Prerada drva

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

- Proizvodnja rezane građe, osim nesastavljene drvene građe za podove;
- Proizvodnja furnira, šperploča, panel ploča, ploča iverica i drugih panela i ploča;
- Proizvodnja građevinske stolarije i elemenata;
- Proizvodnja drvene ambalaže;
- Proizvodnja ostalih proizvoda od drva.

* * *

Županijski sud u Livnu, Rješenjem broj U/1208/98, upisao je u sudski registar osnivanje društva jedne osobe "ALFRED", Tomislavgrad.

Osnivač Gjergj (Mikelit) GEGAJ iz Tomislavgrada osnovao je poduzeće pod tvrtkom "Poduzeće za trgovinu i usluge "ALFRED" d.j.o. Tomislavgrad, skraćenog naziva "ALFRED" d.j.o. Tomislavgrad sa sjedištem u Tomislavgradu, ulica Mijata Tomića bb.

Osnivački kapital poduzeća iznosi 1.000 DEM.

U pravnom prometu sa trećim osobama poduzeće ima neograničene ovlasti, a za svoje obveze odgovara svom svojom imovinom.

Poduzeće u unutarnjem i vanjskom prometu zastupa direktor poduzeća Gjergj (Mikelit) Gegaj iz Tomislavgrada.

Djelatnosti poduzeća su:

- Posredništvo u trgovini pokućstvom, kućanskim proizvodima i drugom željeznom robom;
- Posredništvo u trgovini tekstilom, odjećom, obućom i kožnim proizvodima;
- Posredništvo u trgovini hranom, pićima i duhanom;
- Posredništvo specijalizirano za trgovinu određenim proizvodima ili grupama proizvoda, na drugom mjestu nespomenutih;
- Posredništvo u trgovini raznovrsnim proizvodima;
- Trgovina na veliko cvijećem i sadnicama;
- Trgovina na veliko voćem i povrćem;
- Trgovina na veliko mesom i mesnim prerađevinama;
- Trgovina na veliko mlijekom, mliječnim proizvodima, jajima, jestivim uljima i masnoćama;
- Trgovina na veliko alkoholom i drugim pićima;
- Trgovina na veliko duhanskim proizvodima;
- Trgovina na veliko gećerom, čokoladom i bombonima;
- Trgovina na veliko kavom, čajevima, kakaom i začinima;
- Trgovina na veliko ostalim živežnim namirnicama uključujući ribe, školjke i rakove;
- Nespecijalizirana trgovina na veliko hranom, pićima i duhanskim proizvodima;
- Trgovina na veliko tekstilom;
- Trgovina na veliko odjećom i obućom;

- Trgovina na veliko električnim aparatima za kućanstvo, radio uređajima i TV uređajima;
- Trgovina na veliko porculanom, staklom, tapetama, sapunima, deterđentima i ostalim proizvodima za čišćenje;
- Trgovina na veliko parfemima i kozmetikom;
- Trgovina na veliko ostalim proizvodima za kućanstvo;
- Trgovina na veliko krutim, tekućim i plinovitim gorivima i srodnim proizvodima;
- Trgovina na veliko metalima i rudama metala;
- Trgovina na veliko drvom, građevnim materijalom i sanitarnom opremom;
- Trgovina na veliko željeznom robom, instalacijskim materijalom i opremom za vodovod i grijanje;
- Trgovina na veliko kemijskim proizvodima;
- Trgovina na veliko ostalim poluproizvodima;
- Trgovina na veliko ostacima i otpacima;
- Trgovina na veliko alatnim strojevima;
- Trgovina na veliko građevinskim strojevima;
- Trgovina na veliko strojevima za tekstilnu industriju i strojevima za šivanje i pletenje;
- Trgovina na veliko uredskim strojevima i opremom;
- Trgovina na veliko ostalim strojevima za industriju, trgovinu, obrtništvo i plovidbu;
- Trgovina na veliko poljoprivrednim strojevima, priključcima i oruđem, uključujući traktore;
- Ostala trgovina na veliko;
- Trgovina na malo u nespecijaliziranim prodavaonicama pretežito hranom, pićima i duhanskim proizvodima;
- Ostala trgovina na malo u nespecijaliziranim prodavaonicama;
- Trgovina na malo voćem i povrćem;
- Trgovina na malo mesom i mesnim proizvodima;
- Trgovina na malo ribom, školjkama i rakovima;
- Trgovina na malo kruhom, pecivom, kolačima, tjesteninom, bombonima i slatkišima;
- Trgovina na malo alkoholom i drugim pićima;
- Trgovina na malo duhanskim proizvodima;
- Ostala trgovina na malo hranom, pićem i duhanskim proizvodima u specijaliziranim prodavaonicama;
- Trgovina na malo kozmetičkim i toaletnim proizvodima;
- Trgovina na malo tekstilom;
- Trgovina na malo odjevnim predmetima;
- Trgovina na malo obućom i kožnim proizvodima;

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

- Trgovina na malo pokućstvom, opremom za rasvjetu i kućanskim predmetima;
- Trgovina na malo električnim aparatima za kućanstvo, radio uređajima i TV uređajima;
- Trgovina na malo željeznom robom, bojama, staklom i ostalim građevnim materijalom;
- Trgovina na malo knjigama, novinama, časopisima, papirnatom robom i pisaćim priborom;
- Ostala trgovina na malo u specijaliziranim prodavaonicama;
- Trgovina na malo rabljenom robom, u prodavaonicama;
- Trgovina na malo putem pošte;
- Trgovina na malo na štandovima i tržnicama;
- Trgovina na malo izvan prodavaonica;
- Proizvodnja plemenitih metala;
- Proizvodnja nakita i sličnih proizvoda;
- Proizvodnja igara i igračkaka;
- Proizvodnja imitacije nakita (bižuterija);
- Restorani;
- Barovi;
- Prijevoz robe (tereta) u cestovnom prometu;
- Popravci, na drugom mjestu nespomenuti;
- Zastupanje stranih osoba;
- Posredovanje i zastupanje u prometu robe i usluga;
- Prodaja robe s konsignacijskih skladišta;
- Prodaja robe u slobodnim carinskim prodavaonicama.

Vanjskotrgovinsko poslovanje

- Vanjska trgovina prehrambenim proizvodima u okviru registrirane djelatnosti;
- Vanjska trgovina neprehrambenim proizvodima u okviru registrirane djelatnosti;
- Usluge u međunarodnom transportu robe;
- Zastupanje stranih osoba;
- Posredovanje i zastupanje u prometu robe i usluga;
- Prodaja robe s konsignacijskih skladišta;
- Prodaja robe u slobodnim carinskim prodavaonicama.

* * *

Županijski sud u Livnu, Rješenjem broj U/I211/98, upisao je u sudski registar promjenu osobe ovlaštene za zastupanje Javnog poduzeća s potpunom odgovornošću "VETERINARSKA STANICA" Livno.

Javno poduzeće "VETERINARSKA STANICA" Livno, oglašava promjenu osobe ovlaštene za zastupanje i predstavljanje u unutarnjem i vanjskom prometu.

Iz sudskog registra briše se dosadašnji direktor Mladen Tičinović.

* * *

PROGLAŠENJE UMRLIM NESTALOG

Općinski sud u Tomislavgradu objavljuje da je po prijedlogu Ankice Dudić iz Pasiča, pokrenut izvanparnični postupak, radi proglašenja umrlim nestalog Ante Dudića, sina Mate, iz Pasiča rođenog dana 11.6.1908. godine u Pasiču, Tomislavgrad, koji je nestao tijekom Drugog svjetskog rata.

Poziva se nestali Ante Dudić iz Pasiča, Tomislavgrad da se javi ovom sudu kao i svatko drugi tko bilo što zna o životu ili smrti nestalog, u roku od 30 dana od dana objavljivanja ovog oglasa, jer će se u protivnom utvrditi njegova smrt.

* * *

Općinski sud u Tomislavgradu objavljuje da je po prijedlogu Ankice Ćurković iz Pasiča, pokrenut izvanparnični postupak, radi proglašenja umrlim nestalog Petra Ćurkovića, sina Bože, iz Pasiča rođenog dana 13.1.1909. godine u Pasiču, Tomislavgrad, koji je nestao tijekom Drugog svjetskog rata.

Poziva se nestali Petar Ćurković iz Pasiča, Tomislavgrad da se javi ovom sudu kao i svatko drugi tko bilo što zna o životu ili smrti nestalog, u roku od 30 dana od dana objavljivanja ovog oglasa, jer će se u protivnom utvrditi njegova smrt.

* * *

Općinski sud u Tomislavgradu objavljuje da je po prijedlogu Mare Šapine iz Roška Polja, pokrenut izvanparnični postupak, radi proglašenja umrlim nestalog Ivana Šapine, sina Bože, iz Roška Polja rođenog dana 26.8.1904. godine u Roškom Polju, Tomislavgrad, koji je nestao tijekom Drugog svjetskog rata.

Poziva se nestali Ivan Šapina iz Roška Polja, Tomislavgrad da se javi ovom sudu kao i svatko drugi tko bilo što zna o životu ili smrti nestalog, u roku od 30 dana od dana objavljivanja ovog oglasa, jer će se u protivnom utvrditi njegova smrt.

* * *

Općinski sud u Tomislavgradu objavljuje da je po prijedlogu Ive Anić iz Bukovice pokrenut izvanparnični postupak, radi proglašenja umrlim nestalog Filipa Anića, sina Ante, iz Bukovice rođenog dana 13.4.1920. godine u Bukovici, Tomislavgrad, koji je nestao tijekom Drugog svjetskog rata.

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

Poziva se nestali Filip Anić iz Bukovice, Tomislavgrad da se javi ovom sudu kao i svatko drugi tko bilo što zna o životu ili smrti nestalog, u roku od 30 dana od dana objavljivanja ovog oglasa, jer će se u protivnom utvrditi njegova smrt.

* * *

NARODNE NOVINE HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE
SLUŽBENO GLASILO

Uređuje: **Mile Vidić**, tajnik Vlade Hercegbosanske županije, Livno,
Ulica Stjepana II Kotromanića bb, 80101 LIVNO; telefon 080/200035, fax 080/200903
Izdavač: Stručne službe Vlade Hercegbosanske županije, Livno.
Ulica Stjepana II Kotromanića bb.
List izlazi prema potrebi.
Tisak: "LIVNOTISAK" Livno.
Naklada: 500 primjeraka.
Reklamacije za neprimljene brojeve primaju se u roku od 15 dana od dana izlaska lista iz tiska.